

Tradenomista on maisteriksi (KTM)

Minna Suutari

<p>Tekijä tai tekijät Minna Suutari</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2010</p>
<p>Raportin nimi Tradenomista kauppatieteiden maisteriksi</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 52+10</p>
<p>Raportin nimi englanniksi Business BBA Graduate has the capacity to become a Master's degree holder</p>	
<p>Opettajat tai ohjaajat Anita Lehtinen-Toivola</p>	
<p>Työelämässä on yhä kasvava määrä korkeasti koulutettuja työnhakijoita ja kilpailu työpaikoista on kovaa. Valmistunut tradenomi on yksi monesta kauppatieteellisen koulutuksen käyneistä, joilla on samanlaiset tiedot ja valmiudet alallaan. Vaikka tradenomitutkinto valmistaa työelämään konkreettisemmin kuin akateeminen tutkinto, on tradenomien työttömyys silti korkeampi kuin vastaavasti kauppatieteiden maisterien. Syynä on ylempi koreakoulututkinto, jonka avulla löytää tutkintoa vastaavaa työtä paremmin. Tähän nojaten, opinnäytetyö tutkii kuinka tradenomien on mahdollista jatkokouluttaa itsensä kauppatieteiden maisteriksi.</p> <p>Jatkokouluttautuminen on hyödyllinen keino parantaa omaa asemaansa työmarkkinoilla, ja kauppatieteiden maisterin tutkinto on tradenomitutkinnon suorittaneelle avain tähän. Opinnäytetyön tutkimuksen tavoitteena onkin kerätä tietoa kauppatieteiden maisterin tutkinnon kannattavuudesta tradenomille, keskittyen tradenomien erillisvalintaan ja maisteriohjelmien valintakriteereihin. Tarkoituksena on tuoda esille, että tradenomitutkinto on erittäin sopiva lähtökohta KTM-tutkinnon suorittamiselle.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksen muodossa 9.-24.10.2014. Itse tutkimus suoritettiin kyselylomakkeella, joka osoitettiin Suomessa toimiville kymmenelle kauppatieteelliselle tiedekorkeakoululle sähköpostin välityksellä. Kyselytutkimukseen otti osaa niin suomen- kuin ruotsinkielisiä yliopistoja, jotka antoivat yliopistokohtaisesti tietoja tradenomien valinnasta maisteriohjelmiin.</p> <p>Tutkimuksen tuloksiin antoi vaikutuksensa puolet Suomessa toimivista kauppatieteellisistä yliopistoista. Tulokset tarkentavat tradenomitutkinnon suorittaneen hakijan valintamenettelyä, aiempien opintojen merkitystä sisään pääsyn kannalta sekä täydentävien opintojen merkitystä. Saatujen tulosten perusteella tuodaan pohdinnoissa esille, mitä opiskelijan kannattaa painottaa tradenomitutkintoa suorittaessa, jos aikeena ovat jatkoopinnot kauppatieteiden maisteriksi. Tämän lisäksi KTM-tutkinnon kannattavuutta tradenomien jatkokoulutuksena käsitellään kriittisesti saatujen tulosten valossa.</p>	
<p>Asiasanat Kauppatieteiden maisterit, kauppakorkeakoulut, tradenomit, valintakriteerit</p>	

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimusongelma ja tavoitteet	2
1.2	Tutkimuksen rajaukset.....	3
1.3	Käsitteet.....	4
2	Kauppätieteiden maisteriohjelmat	5
2.1	Kauppätieteelliset tiedekorkeakoulut Suomessa.....	5
2.2	KTM-tutkintoon johtavat maisteriohjelmat	7
2.2.1	Maisteriohjelmien erillisvalinta.....	8
2.2.2	Maisteriohjelmien valintakriteerit	9
2.3	Kansainväliset kauppätieteiden maisteriohjelmat ja valintakriteerit	11
3	Ylemmän korkeakoulutuksen hyöty	13
3.1	Alemman ja ylemmän korkeakoulutuksen jakautuminen ja hyöty.....	13
3.2	KTM-tutkinnon hyödyllisyys työelämässä	15
3.2.1	Asematasot	15
3.2.2	Palkkaus	16
3.2.3	Työttömyys.....	17
4	Kyselytutkimuksen toteuttaminen	19
4.1	Kyselytutkimuksen menetelmän valinta	19
4.2	Kyselytutkimuksen kohde, perusjoukko ja havaintoyksikkö	20
4.3	Kyselylomakkeen laatiminen.....	22
4.4	Aineiston keruu ja käsittely	28
4.5	Tutkimuksen luotettavuus.....	28
4.5.1	Validiteetti ja reliabiliteetti.....	29
4.5.2	Kato.....	30
5	Tutkimustulokset.....	32
5.1	Tutkimukseen osaa ottaneet yliopistot ja tarjottavat maisteriohjelmat	33
5.2	Maisteriohjelmien opetuskielet ja kielivaatimukset	34
5.3	Maisteriohjelmien erillisvalinta ja hakeminen	34
5.4	Valintakriteerit	35
5.5	Tradenomitutkinnon opintosuoritusten merkitys ja vaikutus	36

5.6	Täydentävät opinnot.....	37
5.7	Ylemmän korkeakoulututkinnon hyöty.....	38
6	Pohdinta	39
6.1	Ohjeita maisteriopinnoista kiinnostuneelle tradenomi-opiskelijalle	39
6.1.1	Mitä opiskelijan kannattaa painottaa tradenomitutkinnossa?	39
6.1.2	Onko KTM-tutkinto hyödyllinen tradenomi-opiskelijalle?	41
6.2	Kehitysehdotuksia ammattikorkeakouluille	43
6.3	Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi	45
	Lähteet.....	47
	Liitteet.....	53
	Liite 1. Kauppatieteellisissä korkeakouluissa suoritettavat kauppatieteelliset maisteriohjelmat vuonna 2014.....	53
	Liite 2. Kyselylomakkeen mukana lähetetty suomenkielinen saatekirje	56
	Liite 3. Kyselylomakkeen mukana lähetetty ruotsinkielinen saatekirje	57
	Liite 4. Kyselylomake.....	58

1 Johdanto

Idea opinnäytetyöhön lähti liikkeelle siitä kokemuksesta, jonka sain ollessani työharjoittelussa. Toimin assistenttina kansainvälisessä yrityksessä ja työnkuvaani kuului suurimmaksi osaksi työntekijöiden matkasuunnitelmien järjestäminen. Istuin työpisteelläni korjaamassa jo neljättä kertaa erään työntekijän muuttunutta matkasuunnitelmaa, mikä sai minut tajuamaan, että minulta löytyy potentiaalia muuhunkin. Tämä käsitys ajoi minut etsimään itselleni sopivaa ratkaisua jatkokouluttautumisen saralta, sillä opiskelu on aina ollut minulle mielen ja tradenomiksi valmistuminen oli käsillä. Koen tiedekorkeakoulujen kauppatieteiden maisterin tutkintoon (KTM) johtavien ohjelmien tarjoavan elämäntilanteeseeni nähden sopivampia mahdollisuuksia, kuin esimerkiksi ylempi ammattikoreakoulututkinto (YAMK), johon yleensä hakeudutaan työuran pyörteistä (Tradenomiliitto TRAL ry 2013, 1). Tästä syystä opinnäytetyöni aihe on jatkokouluttautuminen, jonka painotus on suomen- ja ruotsinkielisissä KTM-tutkintoon johtavissa maisteriohjelmissa, kuitenkin sivuten kanslienvälisiä kauppatieteiden maisteriohjelmiä

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, sillä valmistunut tradenomi on yksi monesta valmistuneesta, jolla on samanlaiset kauppatieteelliset tiedot ja valmiudet astua työelämään. Tämän päivän suomalaisessa työelämäkulttuurissa arvostetaan kouluttautunutta henkilöstöä, mikä näkyy suoritettujen alimman korkea-asteen tutkintojen kasvussa. 1,2 miljoonaa suomalaista oli suorittanut vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon vuonna 2011, joka merkitsee 26 prosentin kasvua sitten vuoden 2000. (Tilastokeskus 2014a.) Tästä voi päätellä, että työelämässä on yhä kasvava määrä korkeasti koulutettuja työntekijöitä ja kilpailu työpaikoista on kovaa. Oman menestyksen takaamiseksi työelämässä onkin suotuisaa erottua muista, mistä syystä näen jatkokouluttautumisen hyödylliseksi ja tärkeäksi välineeksi työuralle. Tiedekorkeakoulun tarjoama jatkokoulutus, joka johtaa KTM-tutkintoon, on mahdollista suorittaa noin kahden vuoden mittaisella, erillisellä maisteriohjelmalla. KTM-tutkintoon tähtääviä maisteriohjelmiä voi suorittaa ympäri Suomea kymmenessä eri tiedekorkeakoulussa, ja ohjelmien laajaa valikoimaa toteutetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Jokaisella maisteriohjelmalla on oma yliopistokohtainen ja useimmiten myös tradenomeille suunnattu erillisvalintansa. (Opintoluotsi 2014.) Samoin sisäänpääsy- ja valintakriteerit ovat yliopistokohtaisia, joista kerrotaan lisää opinnäytetyön luvuissa 2.2 ja 5.4.

Opinnäytetyön tutkimus on kvantitatiivinen kyselytutkimus, ja se on suoritettu kyselylomakkeella, joka on osoitettu edellä mainituille kymmenelle suomalaiselle tiedekorkeakoululle. Tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena, sillä kohderyhmään valittuja yliopistoja on suhteellisen vähän otantaa varten. Kohteena olevat yliopistot seuloontuivat täysin tiedekorkeakoulujen tarjoamien maisteriohjelmien mukaan. Valintakriteereinä yliopistoille käytettiin maisteriohjelman 1) soveltuvuutta KTM-tutkinnon suorittamiseen, ja 2) tradenomitutkinnon riittävyttä tutkinnon saavuttamiseksi. Kyselylomakkeen tulokset on avattu opinnäytetyön luvussa 5, ja lomake itsestään löytyy opinnäytetyön liitteenä (liite 4).

1.1 Tutkimusongelma ja tavoitteet

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun verkkosivuilla, sekä koulun opiskelijoille suunnatulla intra-sivustolla, annetaan tietoa jatko-opiskelumahdollisuuksista. Tieto kuitenkin kattaa laajemmin ainoastaan erikoistumisopinnot sekä YAMK-tutkinnon, mutta tiedekorkeakoulujen tarjoamien opintojen suhteen ohjataan opiskelija etsimään tietoa oma-aloitteisesti haluamansa yliopiston verkkosivuilta. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014.) Nykyaikaisen teknologian ja internetin ansiosta, tehtävä ei vaikuta mahdottomalta ja tietoakin löytyy runsaasti. Pelkästään hakusana ”maisteriohjelmat” antaa yli 50 000 osumaa internetistä (Google 2014). Kukin tiedekorkeakoulu kuvaa verkkosivullaan tarjoamia maisteriohjelmiä, ja antaa tarkempia ohjeita ohjelmaan hakemista varten. Mutta mitkä ovat sellaisia asioita, joita hakijan olisi pitänyt ottaa huomioon jo tradenomitutkintoa suorittaessaan, jotta jatkokouluttautuminen kauppatieteiden maisteriksi on mahdollista?

Edellä esitetty kysymys on yksi opinnäytetyön tutkimuksen alakysymyksistä, jonka avulla pyritään ratkaisemaan tutkimuksen pääongelmaa: mitkä ovat tradenomitutkinnon avaamat mahdollisuudet päästä suorittamaan KTM-tutkintoon Suomessa? Jotta pääongelmaan saadaan mahdollisimman kattavan vastaus, on sen selvittämisen apuna käytetty alakysymyksiä. Tässä opinnäytetyössä on käytetty neljää seuraavaa alakysymystä: 1. Missä tiedekorkeakouluissa on mahdollista suorittaa tradenomipohjalla KTM-tutkinto? 2. Millaisia kauppatieteellisiä maisteriohjelmiä tarjotaan tradenomitutkinnon suoritta-

neelle Suomessa? 3. Mitä kannattaa painottaa tradenomitutkintoa suorittaessa, jotta täyttää KTM-tutkinnon valinta kriteerit? 4. Onko ylempi korkeakoulututkinto kannattava jatkokoulutus tradenomitutkinnon suorittaneelle? Peittomatriisia apuna käyttäen on alaongelmat jaoteltu opinnäytetyön tutkimuksen empirian ja teorian mukaan, jotta tutkimuksessa saatuihin vastauksiin on helpompi tutustua (taulukko 1).

Taulukko 1. Peittomatriisi

Tutkimusongelma	Tietoperustan (luvun nro)	Tulokset (luvun nro)	Lomakkeen kysymykset
Alaongelma 1	2.1	5.1.	1
Alaongelma 2	2.2 - 2.3	5.2- 5.3	2 - 5
Alaongelma 3	2.2	5.4 - 5.5	6 – 12, 14
Alaongelma 4	3.1 - 3.2	5.6	13

Opinnäytetyön tutkimuksen tavoitteena on viedä jatkokouluttautuminen pintaa syvemmälle ja tutkia, kuinka Suomessa KTM-tutkintoon vievään maisteriohjelmaan on mahdollista päästä käsiksi tradenomitutkinnolla. Tarkoituksena on antaa tradenomitutkintoa suorittavalle tai suorittaneelle opiskelijalle, sekä vastaavasti tradenomiopintoja suunnittelevalle opiskelijalle, riittävästi täsmällistä tietoa KTM-tutkinnon kannattavuudesta jatko-opintona, keskittyen KTM-tutkinnon erillisvalintaan ja valintakriteereihin. Vaikka ylempi ammattikorkeakoulututkinto on vaihtoehtoinen jatkokoulutus tradenomitutkinnon suorittaneelle, on tutkimus varta vasten tehty käsittelemään KTM-tutkintoa, sillä tavoitteena on nimenomaan rohkaista opiskelijaa tiedekorkeakoulujen tarjoamiin jatko-opintomahdollisuuksiin sekä tuoda esille, että tradenomitutkinto on erittäin sopiva lähtökohta KTM-tutkinnon suorittamiselle.

1.2 Tutkimuksen rajaukset

Tutkimus on rajattu Suomessa suoritettaviin, KTM-tutkintoon johtaviin maisteriohjelmiin, joihin voi hakea tradenomitutkinnon pohjalta. Pääsääntöisesti tutkimus käsittelee suomen- ja ruotsinkielisiä maisteriohjelmiä, sillä maisteriohjelmien yleisin tutkintokieli on toinen kotimaisista kielistä (558/2009). Vaikka kaikissa suomalaisissa tiedekorkeakouluissa voikin opiskella englanninkielisiä, kansainvälisiä kauppatieteiden maisteriohjelmiä, on näillä ohjelmilla oma ja eroava hakuprosessinsa ja valintakriteerinsä verrattuna kotimaisten kielten maisteriohjelmiin. Ero johtuu siitä, että hakijat ovat useimmiten

muualta kuin Suomesta. Jotta tutkimus pysyy tiiviinä, ovat kansainväliset maisteriohjelmat vain sivuosassa. Poikkeuksena on tiedekorkeakoulu Aalto yliopisto, jonka maisteriohjelmien opetuskieli on pääsääntöisesti englanti. Aalto yliopiston maisteriohjelmiä käsitellään kuitenkin tasavertaisesti suomen- ja ruotsinkielisten maisteriohjelmien kanssa, sillä se on yhtäläillä suomalainen kauppatieteellinen korkeakoulu.

1.3 Käsitteet

Tradenomi

Tutkimuksessa esiintyvällä tradenomilla ja tradenomitutkinnolla tarkoitetaan liiketalouden ammattikorkeakoulututkinnon suorittanutta. Liiketalouden AMK-tutkintoon kuuluvat finanssi- ja talousasiantuntijan, johdon assistenttityön ja kielten, kansainvälisen kaupan, kirjasto- ja tietopalvelun, liiketalouden, liiketoiminnan logistiikan, myyntityön, pk-yrittäjyyden, tietojen käsittelyn, turvallisuusalan ja yritystoiminnan kehittämisen koulutusohjelmat. (Tradenomiliitto TRAL ry 2014.)

Ekonomi

Tutkimuksessa esiintyvällä ekonomilla tarkoitetaan kauppatieteiden ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanutta. Toisin sanoen ekonomi on kauppatieteiden maisteri (KTM). KTM-tutkinnon suorittanut ja ekonomi ovat täten yhtäläiset käsitteet, ja ekonomin arvon saa, kun on suorittanut tiedekorkeakoulujen kauppatieteellisen maisteriohjelman (Koulutusnetti 2014.)

2 Kauppatieteiden maisteriohjelmat

Opinnäytetyön tutkimus perehtyy kauppatieteiden ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin maisteriohjelmiin sekä tradenomien erillisvalintaan ja valintakriteereihin. Suomessa kauppatieteiden korkeakoulututkinnon voi suorittaa kymmenessä eri kauppatieteellisessä tiedekorkeakoulussa. Suomen kauppakorkeakouluissa on käytössä kaksiportainen tutkintojärjestelmä, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että opiskelija suorittaa ensin alemman kauppakorkeakoulututkinnon (KTK) ja sen jälkeen jatkavat ylempään kauppakorkeakoulututkintoon (KTM). Kaksiportainen tutkintojärjestelmä palautettiin 1990-luvulla, ja se mahdollisti nykypäivänä käytössä olevat erillisvalintaiset maisteriohjelmat, joiden kautta tradenomi voi suorittaa KTM-tutkinnon, käyttäen aiemmin suoritettua tutkintoa maisterin tutkinnon pohjana. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013; Raitola. ym. 2002, 15).

2.1 Kauppatieteelliset tiedekorkeakoulut Suomessa

Suomessa KTM-tutkintoon johtavia maisteriohjelmiä sekä kansainvälisiä maisteriohjelmiä voi suorittaa joko yliopistojen kauppatieteellisen tiedekuntien puolella tai kauppakorkeakouluissa. Kauppatieteellisiä tiedekorkeakouluja on yhteensä kymmenen ja korkeakoulut ovat levittäytyneet suurimpiin kaupunkeihin ympäri Suomea. Useimmat tiedekorkeakoulut tekevät yhteistyötä toistensa kanssa, sillä kauppatieteiden maisteriohjelmien monitieteisyys edellyttää eri tieteenalojen yhteistyötä yliopiston sisällä ja yliopistojen välillä. (Opintoluotsi 2014.) Usealla yliopistolla on tiedekuntiansa yksikköjä myös toisissa kaupungeissa, joissa voi niin ikään suorittaa yliopiston tarjoamia maisteriohjelmiä. Nämä yksiköt ovat kiinteästi yhteydessä yliopistoonsa, eivätkä siis ole erillisiä tiedekorkeakouluja. Suomen kymmenen kauppatieteellistä tiedekorkeakoulua ovat:

- Aalto yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Oulun yliopisto
- Svenska handelshögskolan

- Tampereen yliopisto
- Turun yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Åbo Akademi

Kauppätieteellisten korkeakoulujen maisteriohjelmiin hakee vuosittain enemmän kuin hyväksytyjä opiskelijoita otetaan sisälle. Yliopistot ovat lailla säädetty itsenäisiksi valitsemaan opiskelijansa, mikä merkitsee yliopistoille oikeutta määrätä opiskelijavalintojensa perusteista, eli valinta- ja sisäänpääsykriteereistä. Rajoitetun opiskelijamäärän vuoksi maisteriohjelmiin ei välttämättä voida ottaa kaikkia hakijoita, mutta heihin sovelletaan yhdenmukaisia valintakriteereitä. Hakijat voidaan myös ryhmitellä koulutustaustansa mukaan, jolloin heihin sovelletaan ryhmäkohtaisia valintaperusteita. (558/2009.) Tradenomitutkinto on yksi yleisimmistä koulutustaustoista, joille on yliopistosta riippuen oma erillisvalintansa ja valintaperusteensa.

Taulukko 2. Kauppätieteiden ylempään korkeakoulututkintoon hyväksytyt uudet opiskelijat vuosina 2010 – 2013 yliopistoittain (Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen 2014)

Kauppätieteiden ylempään korkeakoulututkintoon hyväksytyt uudet opiskelijat vuosina 2010 - 2013				
Korkeakoulut	2010	2011	2012	2013
Aalto yliopisto	110	158	174	90
Åbo Akademi	28	29	25	36
Itä-Suomen yliopisto	48	49	30	59
Jyväskylän yliopisto	77	93	73	91
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	100	80	86	111
Oulun yliopisto	68	70	57	43
Svenska handelshögskolan	102	90	111	133
Tampereen yliopisto	23	15	16	19
Turun yliopisto	103	96	108	123
Vaasan yliopisto	150	180	161	174
Yhteensä	809	860	841	879

Kauppätieteiden ylempään korkeakoulututkintoon (KTM) valitaan vuositteittäin yli 800 opiskelijaa. Hyväksytyjen opiskelijoiden määrä vaihtelee yliopistoittain, eri linjojen sisäänottokiintiöiden mukaan. Suomen yliopistoista suurimpia opiskelijoiden ottajia ovat

Aalto yliopisto (90–174), Lappeenrannan teknillinen yliopisto (80–111), Svenska handelshögskolan (90–133) sekä Turun yliopisto (96–123) ja Vaasan yliopisto (150–180). Itä-Suomen yliopisto (30–59) sekä Oulun yliopisto (43–70) ja Jyväskylän yliopisto (73–93) ovat keskisuuria, ja Tampereen yliopisto (15–23) sekä Åbo Akademi (25–36) ovat pienempiä opiskelijoiden vastaanottajia. Suluissa mainitut luvut kertovat yliopistoon hyväksytyjen opiskelijoiden vuosittaisen määrän vuosien 2010–2013 välillä. (Taulukko 2.) Hyväksytyjen opiskelijoiden määrä yliopistoittain ei ole pysynyt vuosittain samana, eikä määrässä ole huomattavissa pysyvää lasku- tai noususuuntaista kasvua. Tästä voidaan päätellä, että hyväksytyjen opiskelijoiden määrä on yhteydessä yliopistoissa järjestettäviin ylempään korkeakoulutuksen maisteriohjelmiin, sillä opiskelijoiden sisäänotto-kiintiö on ohjelmakohtaista. Mitä suurempi kiintiö ohjelmalla on, sitä enemmän opiskelijoita voidaan hyväksyä linjalle. Kuitenkin pitää huomioida, että yliopistot valitsevat itsenäisesti omat opiskelijansa, jolloin jonkin ohjelman kiintiö voi jäädä vajaaksi, jos sopivia hakijoita ei ole ollut. Tämä vaikuttaa niin ikään hyväksytyjen opiskelijoiden määrään.

2.2 KTM-tutkintoon johtavat maisteriohjelmat

Maisteriohjelmat, jotka johtavat ylempään korkeakoulututkintoon, ovat erillisvalintaisia koulutusohjelmia. Ohjelmat suoritetaan joko jatkona alemman korkeakoulututkinnon jälkeen tai niihin haetaan alemman korkeakoulutuksen tai sitä vastaavan koulutuksen pohjalta. (1048/2012). Tradenomitutkinnon suorittanutta koskee jälkimmäinen vaihtoehto haettaessa KTM-tutkintoon johtavaan maisteriohjelmaan. Kauppatieteiden maisteriohjelmissä ominaista on niiden monitieteisyys, mikä tarkoittaa ohjelmien perustuvan eri tieteenalojen yhteistyöhön niin oman yliopiston sisällä kuin muiden yliopistojen välillä. Maisteriohjelmissä KTM-tutkinto suoritetaan noin kahdessa vuodessa, ja sen voi suorittaa Suomessa suomen- ja ruotsinkielellä edellä mainituissa kymmenessä eri tiedekorkeakoulussa. (Opintoluotsi 2014.) Ruotsinkielisiin maisteriohjelmiin saatetaan vaatia kielitaitotodistetta erillisellä kielikokeella. Maisteriohjelmiin haetaan joko yliopiston omilla hakulomakkeilla, tai käyttäen opintoluotsi -portaalia. Vuonna 2014 KTM-tutkintoon johtavia maisteriohjelmia tarjottiin 39 kappaletta suomenkielellä ja 16 kappaletta ruotsinkielellä (liite1).

2.2.1 Maisteriohjelmien erillisvalinta

Kauppätieteelliset maisteriohjelmat ovat erillisvalinnan kautta haettavia koulutusohjelmia. Tämä merkitsee sitä, että KTM-tutkinnon voi päästä suorittamaan aiemmin hankitulla, KTK-tutkintoa vastaavalla tutkinnolla, kuten soveltuvalla ammattikorkeakoulututkinnolla (558/2009). Täten tradenomitutkinto antaa kelpoisuuden hakea ja osallistua KTM-tutkintoon johtaviin maisteriohjelmiin suomen- tai ruotsin kielellä sekä vieraskielisiin kansainvälisiin kauppätieteellisiin maisteriohjelmiin. Tradenomitutkinto ei kuitenkaan yksistään välttämättä takaa sisälle pääsyä maisteriohjelmaan. Yliopistot ovat toimivaltaisia valitsemaan maisteriohjelmien opiskelijat itse, mistä syystä valintaprosessit ja sisäänpääsykriteerit kauppätieteiden maisteriohjelmiin vaihtelevat yliopistoittain. Yliopistolla voi olla käytössään muiden kriteerien ohella valintakiintiöitä jollekin määrätylle hakijaryhmälle, jolloin aloituspaikkoja voi olla asetettuna vain tietty määrä esimerkiksi pohjakoulutuksen perusteella. (558/2009.) Tähän perustuen on joillakin yliopistoilla oma erillisvalintansa tradenomeille, missä heidän pohjakoulutuksensa katsotaan vastaavan tarpeeksi KTK-tutkintoa, ja näin ollen heidät jaotellaan erilliseksi hakijaryhmäksi. Opinnäytetyön tutkimus keskittyy käsittelemään suomen- ja ruotsinkielisten KTM-tutkintoon johtavia maisteriohjelmiä, mistä syystä näitä ohjelmia käsitellään tarkemmin ja vieraskielisiä maisteriohjelmiä tarkastellaan enemmän yleisemmällä tasolla.

Kauppätieteellisillä korkeakouluilla on erilaisia tapoja erotella suomen- tai ruotsinkielisiin maisteriohjelmiin hakijat. Jokaisella hakuprosessin ryhmittelytavalla on oma sisäänottokiintiönsä ja valintakriteerinsä, joita sovelletaan tasavertaisesti kaikkiin hakijoihin kyseisessä ryhmässä. Yleisesti käytössä olevia tapoja ovat esimerkiksi erillisvalinta aiemman korkeakoulututkinnon suorittaneille, ryhmitelty erillisvalinta soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneille tai erillisvalinta tradenomitutkinnon suorittaneille. Svenska handelshögskolan, Åbo Akademi, Itä-Suomen, Jyväskylän ja Oulun yliopistot sekä Lappeenrannan teknillinen yliopisto käyttävät maisteriohjelmiinsa haettaessa erillisvalintaa aiemman korkeakoulututkinnon perusteella. Kyseinen ryhmittely on hyvin epätarkka tapa erotella hakijat, sillä mukana ovat kaikki hakijat, joilla on soveltuva alempi yliopistotutkinto (kandidaatti) tai joko alempi tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto. (Itä-Suomen yliopisto 2014a; Jyväskylän yliopisto 2014; Lappeenrannan teknillinen yliopisto 2014; Oulun yliopisto 2014; Svenska handelshögskolan 2014a; Åbo

Akademi 2014a.) Aalto yliopisto käyttää maisteriohjelmien hakuprosessin tapana ryhmiteltyä erillisvalintaa, joissa hakijat on ryhmitelty 1-3 ryhmään suoritettun korkeakoulututkinnon perusteella. Jokaisella ryhmällä on omat kriteerinsä koskien valintaa. Samaa tapaa käyttää myös Turun yliopisto haettaessa muihin suomenkielisiin maisteriohjelmiin, kuin tradenomien erillisvalinnassa valittavina oleviin. (Aalto yliopisto 2014; Turun yliopisto 2014c, 8-31.) Tampereen, Turun ja Vaasan yliopistoilla on käytössään puolestaan erillisvalinta tradenomitutkinnonsuorittaneille, jolloin tradenomitutkinnon suorittaneet hakijat ovat keskenään vertailukelpoisia. Yliopistoilla on käytössään varasijajärjestelmä. (Tampereen yliopisto 2014a; Turun yliopisto 2014b, 10–11; Vaasan yliopisto 2014b, 35–36.)

2.2.2 Maisteriohjelmien valintakriteerit

Tradenomitutkinnon pohjalta haettaessa, yliopistojen sisäänpääsykriteerit painottuvat suurimmaksi osaksi suoritettun tutkinnon sisältöön soveltuvuuden ja määrän perusteella, tutkintosuorituksen arvosanaan, kielivaatimuksiin ja opinnäytetyön arvosanaan. Muita mahdollisia valintakriteereitä ovat motivaatiokirje, työkokemus, valintakoe ja haastattelu. Vaikka valintaperusteet ja niiden pisteyttäminen määräytyvät yliopistoittain, antaa kaikille yliopistoille erityisesti painoarvoa aiemman tutkinnon soveltuvuus haettavaan kauppatieteiden maisteriohjelmaan, tuon tutkintoon kuuluvien opintojen vastaavuus ja määrä, sekä opintomenestys. Opintomenestys on yksi suurimmista kriteereistä, sillä moni yliopisto edellyttää opintosuorituksen keskiarvon olevan vähintään 3,5. Tampereen yliopistossa keskiarvon tulee olla 4-5, kun taas Turun yliopisto ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto pisteyttävät keskiarvon siten, että korkeammalla keskiarvolla saa enemmän pisteitä. Lopputyönarvosanalla on myös vaikutusta. Itä-Suomen yliopistossa arvosanan tulee olla vähintään 3/5, ja Turun yliopistossa lopputyön arvosana pisteytetään niin, että korkeammalla arvosanalla saa enemmän pisteitä. Lopputyön arvosana vaikuttaa positiivisesti myös tasapistetilanteessa tai varasijalle asetelussa. (Itä-Suomen yliopisto 2014b, 127–130; Lappeenrannan teknillinen yliopisto 2014; Tampereen yliopisto 2014b, 125–129; Turun yliopisto 2014b, 10–11.)

Kielivaatimukset vaihtelevat maisteriohjelman mukaan tai yliopistoittain. Suomenkielisiin maisteriohjelmiin ei yleensä vaadita todistetta suomenkielen osaamisesta, jos tra-

denomitukinto tai yleinen koulusivistys on suoritettu suomenkielellä, tai jos ylioppilaskirjoituksissa on suoritettu suomi toisena kielenä vähintään arvosanalla magna cum laude (M). Svenska handelshögskolanin ja Åbo Akademin ruotsinkielisiin maisteriohjelmiin edellytetään ruotsinkielisen tasotestiä tai vastaavaa ruotsinkielentasaota testaavaa tilannetta, kuten haastattelua. Ruotsinkielisen tasoa ei tarvitse todistaa, jos tradenomitukinto tai yleinen koulusivistys on suoritettu ruotsinkielellä, tai jos ylioppilaskirjoituksissa on suoritettu ruotsi toisena kielenä vähintään arvosanalla magna cum laude (M). Englanninkielisen testiä vaaditaan vieraskielisiin kansainvälisiin maisteriohjelmiin, joista lisää alaluvussa 3.5. Turun yliopisto kuitenkin pisteyttää englanninkielisen menestyksen, esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten arvosanan M-L, tradenomitukintoon kuuluvien englanninkielienkurssien erinomaisen suorituksen tai tasotestien perusteella. Englanninkielisen osaamisen näyttö ei ole kuitenkaan pakollista. Jotkut maisteriohjelmat saattavat edellyttää myös toisen vieraan kielen opintojen (espanja, japani, kiina, ranska, saksa tai venäjä) olevan suoritettuna ohjelmaan haettaessa. (Aalto yliopisto 2014, Svenska handelshögskolan 2014; Turun yliopisto 2014b, 10–11; Åbo Akademi 2014.)

Motivaatiokirje tai perustelukirje on yleisin valintaperuste, jos hakijat ovat tasapistetilanteessa. Motivaatiokirje käsittelee hakijan motivaatiota haettavaa maisteriohjelmaa ja yliopistoa kohtaan, kerättyjä opintotaitoja ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Lähes kaikki yliopistot vaativat motivaatiokirjettä hakemuksen ja muiden liitteiden lisäksi, sillä tällä tavalla yliopistojen on vaivattominta karsia hakijoitaan. (Vaasa 2014b; 33–34.) Motivaatiokirjettä vastaava on vapaamuotoinen hakemus, joka on käytössä Jyväskylän yliopistossa. Tradenomin erillisvalinta kyseisessä yliopistossa suoritetaan vapaamuotoisten hakemusten kautta, ja mahdollista on, ettei ketään hyväksytä sisälle tämän väylän kautta. Vapaamuotoisessa hakemuksessa tulee ilmetä samat perustelut hakemiselle kuin motivaatiokirjeessä. (Jyväskylän yliopisto 2014.)

Jotkut maisteriohjelmat pisteyttävät työkokemuksen. Turun yliopisto antaa kaupan ja palvelujen maisteriohjelmaan haettaessa sitä enemmän pisteitä, mitä kauemmin hakija on ollut työelämässä (Turun yliopisto 2014c, 8-14.). Näin toimii myös Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Kyseisellä yliopistolla on muutenkin hieman poikkeava käytäntö maisteriohjelmien hakuprosessia, verrattuna toisiin yliopistoihin. Siinä missä muihin maisteriohjelmiin haetaan opintosuoritusten ja motivaatiokirjeiden perusteella, Lap-

peenrannan teknillisessä yliopistossa on käytössä esivalinta, jonka jälkeen valitut hakija kutsutaan toisen vaiheeseen. Esivalinta koostuu joko opintomenestyksen ja urasuunnittelun pisteyttämisestä tai opintomenestyksen ja työkokemuksen pisteyttämisestä sekä valintakokeesta. Toinen vaihe koostuu haastattelusta, mikä korvaa motivaatiokirjeen. (Lappeenrannan teknillinen yliopisto 2014.)

Lopuksi mainittakoon, että erään tärkeän valintakriteerin muodostavat täydentävät opinnot. Täydentävillä opinnoilla tarkoitetaan maisteriohjelmaan tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi mahdollisesti edellytettäviä perusopintoja, jotka eivät sisälly maisteriohjelmaan. Maisteriohjelmaan hyväksytyksi tulleelta voidaan vaatia täydentäviä opintoja enintään 60 opintopisteen verran. Jos vaadittavia täydentäviä opintoja määräytyisi hakijalle enemmän kuin 60 opintopistettä, ei häntä voida valita maisteriohjelmaan. (Itä-Suomen yliopisto 2014b, 11.)

2.3 Kansainväliset kauppatieteiden maisteriohjelmat ja valintakriteerit

Kauppatieteelliset yliopistot tarjoavat myös vieraskielisiä eli muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä kauppatieteiden maisteriohjelmiä, jotka ovat useimmiten kansainvälisiä. Kansainvälisiä maisteriohjelmiä kutsutaan nimillä Master's Degree Programme tai Master's Programme. Ero näillä kahdella on se, että opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt Master's Degree Programmet maisteriohjelmien asetukseensa 1048/2012, kun taas Master's Programmet ovat yliopistojen omia koulutusohjelmiä, jotka on asetettu voimaan valtioneuvoston asetuksella 794/2004. Molemmat tutkintonimikkeet johtavat kauppatieteiden maisterin tutkintoon ja antavat täten samat valmiudet ja pätevyudet kuin suomen- tai ruotsinkieliset KTM-tutkinnot. (Åbo Akademi 2014b, 5.) Vieraskielisiä maisteriohjelmiä voi suorittaa kaikissa Suomen kauppatieteellisissä tiedekorkeakouluissa. Ohjelmat eroavat KTM-tutkintoon johtaviin maisteriohjelmissä siten, että ne perehtyvät kansainvälisiin ja globaaleihin teemoihin, ja suorituskielet on englanti. (Study in Finland 2014.) Hakeminen yliopistojen vieraskielisiin tutkintoihin tapahtuu joko yliopistojen tai University Admissions Finland (UAF) -portaalin kautta. Vuonna 2014 vieraskielisiä kauppatieteiden maisteriohjelmiä tarjottiin yhteensä 45 kappaletta (liite 1).

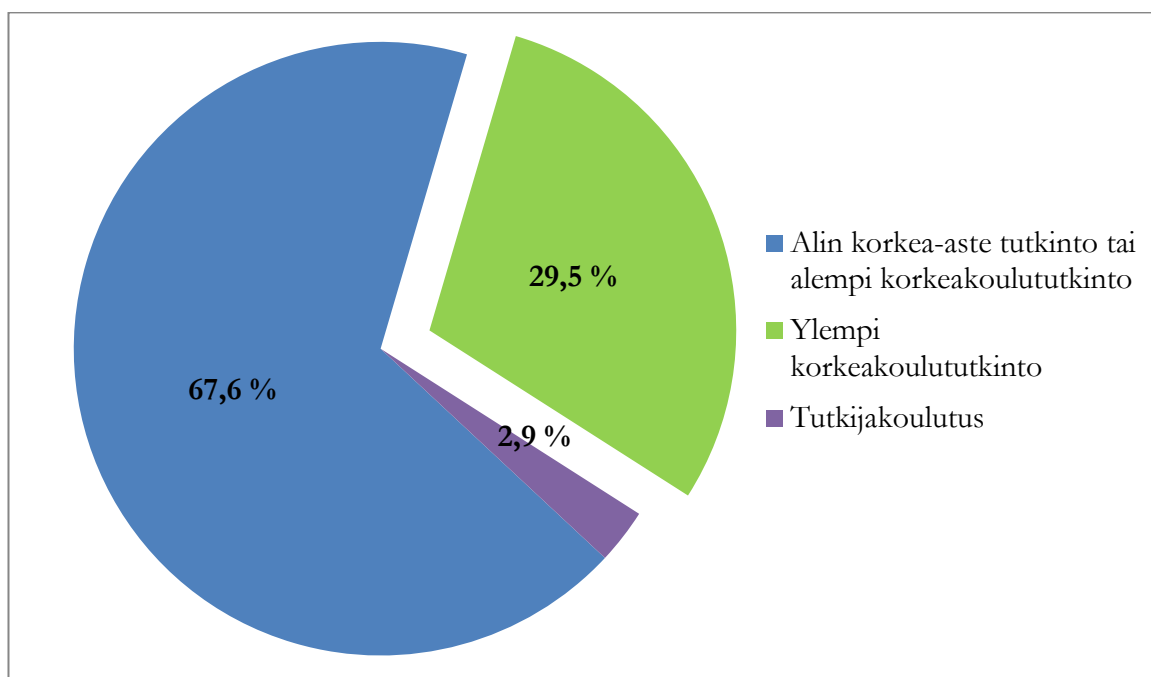
Tradenomikoulutuksella voi hakea myös kansainvälisiin maisteriohjelmiin, mutta joihinkin ohjelmiin täytyy todistaa englanninkielienkielitaitonsa erillisellä IELTS-, PTE Academic-, TOEFL- tai CAE/CPE-testillä. Samoin kauppatieteellisten taitojen todistamiseksi saatetaan vaatia englanninkielistä GMAT- tai GRE-tasotestiä. (Aalto yliopisto 2014). Vieraskielisiin ja kansainvälisiin kauppatieteiden maisteriohjelmiin haettaessa hakijat yleensä jaotellaan ryhmitellysti aiemmin suoritettua korkeakoulututkinnon mukaan. Useimmiten eroteltuna ovat myös Suomessa suoritettut tutkinnot ja ulkomailla suoritettut tutkinnot, mutta valintakriteerit ovat yleensä kaikille hakijoille samat. Yleiset valintakriteerit tradenomitutkinnon suorittaneelle vieraskielisiin kansainvälisiin kauppatieteiden maisteriohjelmiin ovat suoritettua tutkinnon lisäksi tutkinnon soveltuvuus ja laajuus opintopisteinä (ECTS) haettuun maisteriohjelmaan, motivaatiokirje ja kielivaatimukset. (Svenska handelshögskolan 2014b.)

Kielivaatimuksilla tarkoitetaan englanninkielen osaamisen osoittamista, jotka yliopisto voi vaatia toteennäytettäväksi englanninkielen testien IELTS, PTE Academic, TOEFL tai CAE/CPE avulla. Edellä mainittujen kielikokeiden pakollisuus suomalaisten ja kansainvälisten hakijoiden keskuudessa vaihtelee yliopistoittain. Useimmiten kielikoetta ei tarvitse suorittaa jos on suorittanut koulutuksensa Suomessa suomen- tai ruotsinkielellä, tai jos hakija on suorittanut tradenomitutkinnon englannin kielellä. Näin on esimerkiksi Svenska Handelshögskolanin kansainvälisiin maisteriohjelmiin haettaessa. Kuitenkin esimerkiksi Åbo Akademi vaatii kielikoetta, vaikka hakija olisi suorittanut koulutuksensa Suomessa. Yliopistosta riippuen valintakriteerinä saatetaan vaatia GMAT- tai GRE-tasotestiä. GMAT- ja GRE-testit ovat kansainvälisiä ja standardisoituja testejä, joilla mitataan hakijan analyttisiä, kvalitatiivisia ja kielellisiä valmiuksia. Testien hyväksytty suoritus antaa pätevyyden suorittaa tietyt maisteriohjelmat. Esimerkiksi Aaltoyliopisto vaatii GMAT- tai GRE-testiä pakollisena tradenomipohjalta haettaessa. (Aalto yliopisto 2014; Svenska handelshögskolan 2014b; Åbo Akademi 2014b, 16–17.)

3 Ylemmän korkeakoulutuksen hyöty

Korkea-asteen koulutus, eli korkeakoulutus, koostuu alemmasta ja ylemmästä asteesta, sekä tutkijakoulutuksesta. Alemmalla korkeakoulutuksella tarkoitetaan ammattikorkeakoulututkintoa sekä alempaa yliopistollista korkeakoulututkintoa, joka tunnetaan paremmin kandidaatin tutkintona. Ylemmällä korkeakoulutuksella tarkoitetaan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa sekä ylempää yliopistollista korkeakoulututkintoa, eli maisterin tutkintoa. Kunkin tutkinnon voi suorittaa joko yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa, riippuen tutkintonimikkeestä. Hyväksytyksi suoritettu korkeakoulututkinto tai ammattikorkeakoulututkinto antaa kelpoisuuden virkoihin, joihin vaaditaan korkeakoulututkinto. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014.) Tämä opinnäytetyö keskittyy käsittelemään ylempää korkeakoulutusta, vertaillen sitä alempaan korkeakoulutukseen, jotta tutkimusongelmaa olisi helpompi lähestyä. Tutkimuskohteena olevat KTM-tutkintoon johtavat maisteriohjelmat kuuluvat ylemmän korkeakoulutuksen piiriin, ja kohteen perustana oleva tradenomitutkinto kuuluu alempaan korkeakoulutukseen. Molemmat tuottavat pätevän korkeakoulututkinnon, joten tutkimuksen kannalta on oleellista selvittää, miten kannattavaa KTM-tutkinnon suorittaminen on.

3.1 Alemman ja ylemmän korkeakoulutuksen jakautuminen ja hyöty

Kuvio 1. Jakauma työikäisistä korkeakoulutetuista vuonna 2012 (Kalenius 2014)

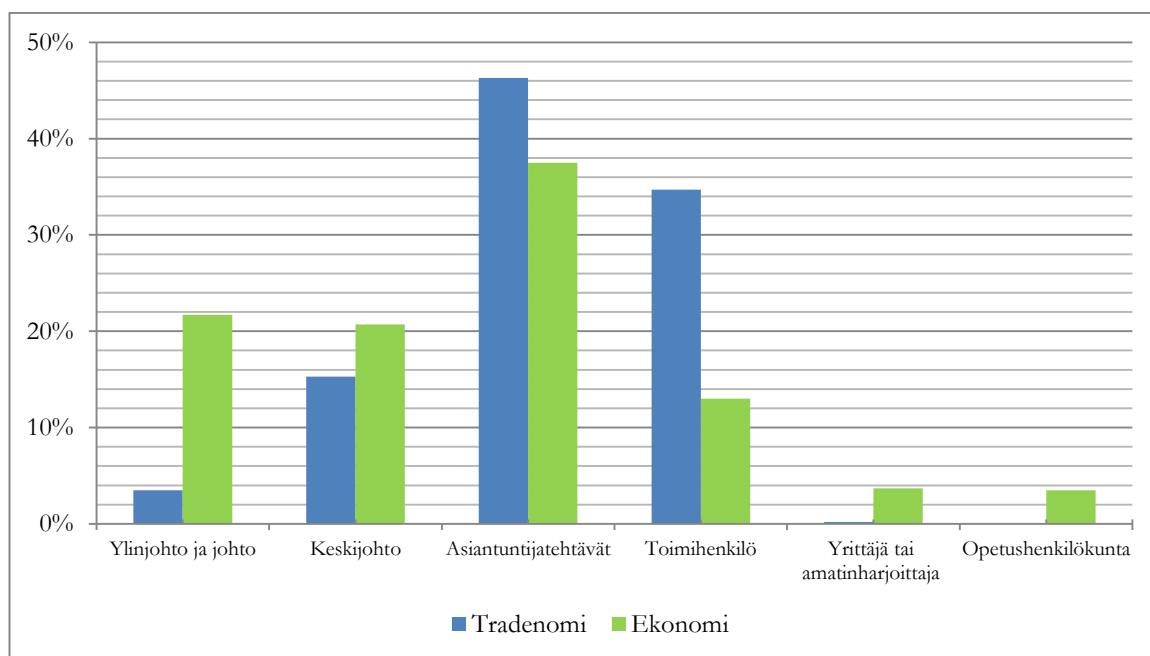
Vuonna 2012 suomalaisesta korkeasti koulutetusta työikäisestä väestöstä 67,6 % oli suorittanut alimman korkea-asteen tutkinnon tai alemman korkeakoulututkinnon, 29,5 % ylemmän korkeakoulututkinnon, ja tutkijakoulutuksen 2,9 % (kuvio 1). Samana vuonna uusien suoritettujen korkea-asteen tutkintojen määrä oli 53 300 kappaletta. Korkeakoulutus ja korkea-asteen tutkintojen suoritus on ollut varsinaisessa kasvussa viimevuosikymmenen aikana Suomessa. Vuonna 2000, joka neljännellä eli 960 000 suomalaisella, oli vähintään alimman korkea-asteen tutkinto, mutta jo vuonna 2011 tuo samantasoinen tutkinto löytyi lähes joka kolmannelta, noin 1,2 miljoonaa suomalaiselta. Suurin kasvupyrähdys korkea-asteen tutkintojen suorituksessa kohdattiin yliopistojen tutkintouudistuksen myötä vuonna 2008, kun tutkintouudistuksen siirtymäaika päättyi suurimmilta osilta korkeakoulututkintojen aloilta. Tämän jälkeen sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkintojen suoritusten määrän kasvu on ollut tasaisen nousevaa, mikä ennustaa työikäisen väestön koulutustason tasaistumista, kun tulevien ja poistuvien ikäluokkien koulutuksen taso kuroo toisiaan kiinni. (Kalenius 2014, 12–14; Suomen virallinen tilasto 2014.)

Edellä mainitun perusteella on helppo päätellä, että tulevaisuudessa tulee olemaan paljon saman koulutustaustaista omaavaa väestöä, ja kilpailu työpaikoista kovenee. Alemmien korkea-asteiden tutkintojen suorittaminen tulee pysymään edelleen korkeana, johon tuen kaksiportaisesta koulutusjärjestelmästä, joka vaatii alemman korkeakoulututkinnon ennen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamista. Tämän hetkinen tilanne ei ole myöskään yksinkertainen, kun vertaa vuoden 2012 alimman korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuutta koko korkeasti koulutettuun väestöön. Kuten kuvio 1 esittää, lähes 68 % väestöstä on suorittanut alimman korkea-asteen tutkinnon, johon lasketaan mukaan myös tradenomitutkinto. Puolestaan ylemmän korkeakoulututkinnon on suorittanut 29 %. Näitä lukuja vertaamalla voidaan todeta ylemmän korkeakoulutuksen luovan vaivattomamman ponnahdusalan työelämään, sillä hakijoita samoihin työtehtäviin on oletettavasti vähemmän.

3.2 KTM-tutkinnon hyödyllisyys työelämässä

Tradenomitutkinto (Tradenomi) on alempi ammattikorkeakoulututkinto, jonka monipuolinen liiketaloudenkoulutus valmistaa opiskelijan työelämän haasteisiin itsenäisenä ja kansainvälisenä asiantuntijana. Tutkintoon sisältyy 30 opintopisteen laajuinen työharjoittelu, joka kuvastaa tradenomitutkinnon työelämäläheisyyttä. (Tradenomiliitto TRAL ry 2014.) Kauppatieteiden maisterin tutkinto (Ekonomi) on syventävä ylempi korkeakoulututkinto, joka suoritetaan useimmissa tapauksissa kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon jälkeen (Koulutusnetti 2014). Koska KTM-tutkinto on ylempien tason ja tradenomitutkinto alemman tason korkeakoulututkinto, on oletettavaa, että ylempien tason koulutuksen omaava kantaa enemmän vastuuta työelämässä kuin alemman tason omaava. Näin ollen voidaan päätellä, että ylempi korkeakoulutus valmentaa korkeampiin asematason tehtäviin, jossa myös palkkaus on korkeampaa luokkaa. Tutkimuksen kannalta oleellista on verrata tradenomitutkintoa KTM-tutkintoon, jotta ylempien korkeakoulutuksen kannattavuus tulee esille konkreettisesti.

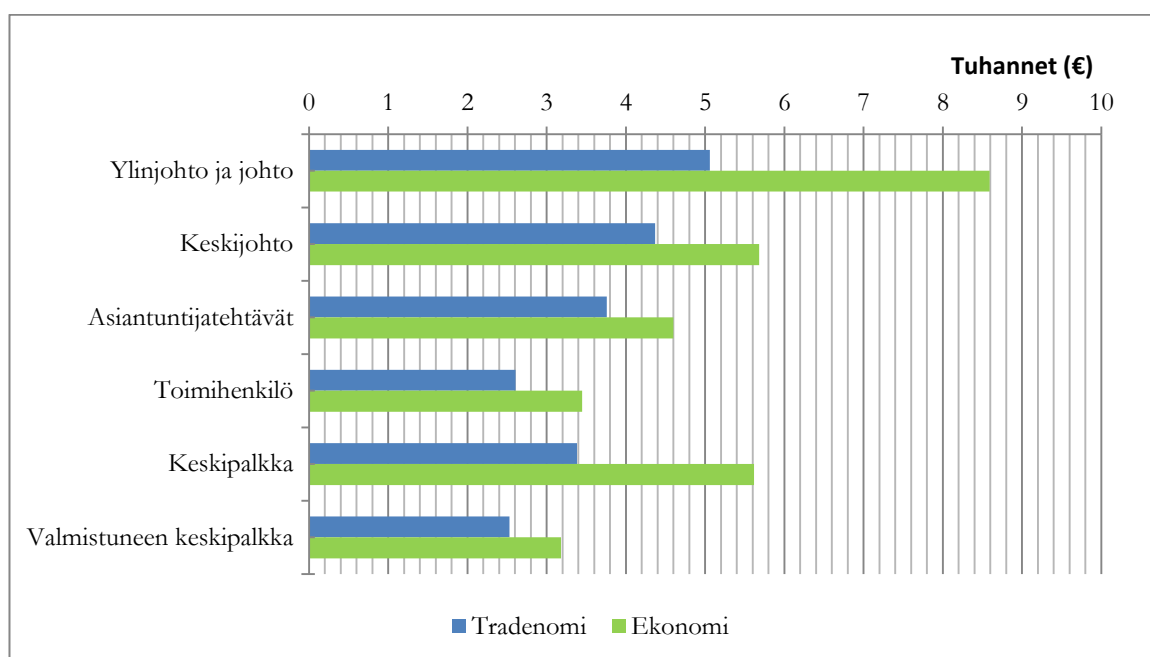
3.2.1 Asematasot

Kuvio 2. Tradenomin ja ekonomin asematason jakautuminen (Suomen Ekonomiliitto Sefe 2014; Tradenomiliitto TRAL ry 2013)

Vuonna 2013 mitatut asematasot osoittavat, että ylin johto ja johto tehtävissä tradenomeja olivat 3,5 % ja ekonomeja 21,7 %, ja keksijohdossa työskenteli 15,3 % tradenomeista ja 20,7 % ekonomeista. Suurin osa tradenomeista ja ekonomeista työskenteli asiantuntijatehtävissä: tradenomeista 46,3 % ja ekonomeista 37,5 %. Toimihenkilöistä tradenomeja oli 34,7 % ja ekonomeista 13 %. Yrittäjinä toimi vain 0,2 % tradenomeista ja 3,7 % ekonomeista, ja opetushenkilökuntaan kuului pelkästään ekonomeja, ja heitäkin 3,5 %. (Kuvio 2.) Lukujen perusteella voinee sanoa, että työssä käyvien tradenomien ja ekonomien asemataso on jakautunut selkeästi koulutustason tuoman vastuun mukaisesti. Tämä käy ilmi tarkastellessa asematasoja ylin johto ja johto sekä toimihenkilö. Ekonomeja työskentelee ylemmä johdon tai johdon tehtävissä 18,2 prosenttiyksikköä enemmän verrattuna tradenomeihin, kun taas tradenomeja työskentelee toimihenkilötasolla 21,7 prosenttiyksikköä enemmän kuin ekonomeja. Näin voidaan päätellä, että ylempi korkeakoulututkinto valmistaa korkeamman asematason tehtäviin. Toisaalta suurin osa sekä ekonomeista että tradenomeista työskentelee asiantuntijatehtävissä, mikä kuvastaa tutkintojen tasa-arvoisuutta tällä asematasolla. Kuitenkin voidaan todeta, että ylempään korkeakoulututkintoon hyöty työelämän asematasoon on sitä korkeampi, mitä korkeammasta asematasosta on kyse.

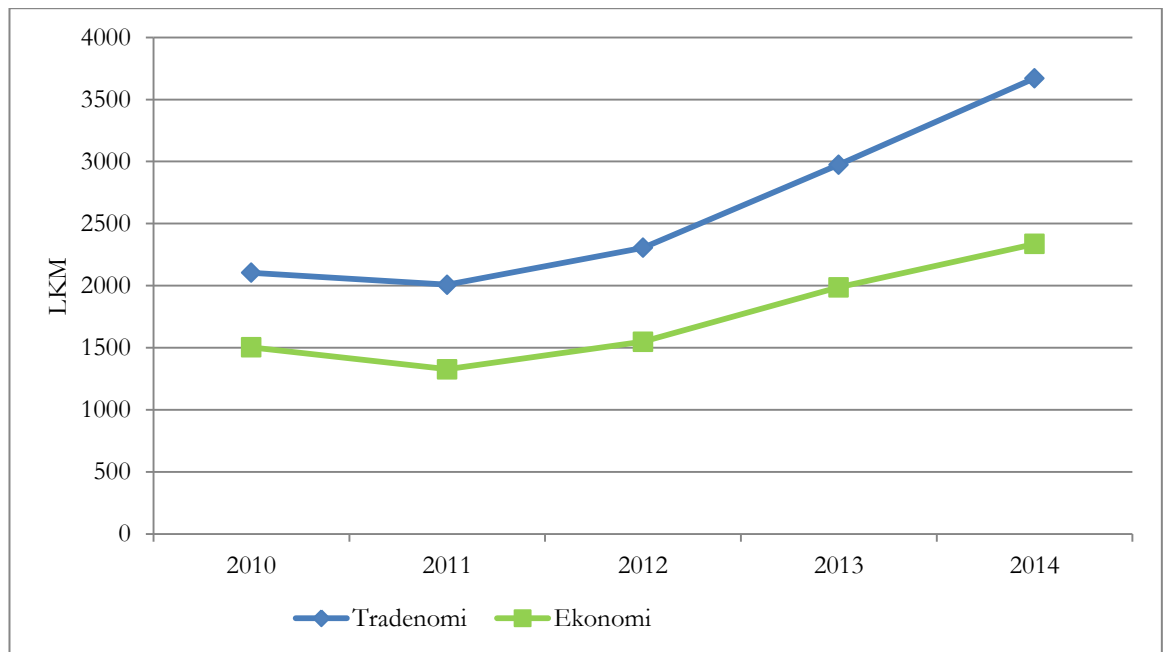
3.2.2 Palkkaus

Kuvio 3. Tradenomin ja ekonomin keskipalkkajakauma asematason mukaan (Suomen Ekonomiliitto Sefe 2014; Tradenomiliitto TRAL ry 2013)

Vuonna 2013 mitattu keskipalkkajakauma näyttää kunkin asematason keskimääräisen palkan kuukaudessa. Ylin johto ja johto tehtävissä olevat tradenomit ansaitsivat 5059€ ja ekonomit 8593€. Keskijohdossa työskennelleet tradenomit ansaitsivat 4369€ ja ekonomit 5682€, asiantuntijatehtävissä toimineet tradenomit ansaitsivat 3758€ ja ekonomit 4597€, ja toimihenkilöinä työskentelevät tradenomit ansaitsivat 2606€ ja ekonomit 3449€. Tradenomien keskipalkka oli 3381€ ja ekonomien 5617€, ja vasta valmistuneen tradenomien keksipalkka oli 2530€ ja vastaavasti ekonomin keskipalkka oli 3179€. (Kuvio 3.) Palkkalukemat osoittavat selvästi, että vastaavissa asemissa olevat ekonomit tienavat enemmän kuin tradenomit. Siihen, miksi ekonomin keskipalkka on yli 2000€ suurempi, vaikuttaa suuresti ekonomien jakautuminen asematasolla (kuvio 2). Ekono- meista suurin osa työskentelee korkeammalla asematasolla kuin suurin osa tra- denomeista, mikä vaikuttaa palkkaukseen ja palkan määrään. Täten ylemmän korkea- koulutuksen vaikutus on selkeästi kytköksissä palkan suuruuteen.

3.2.3 Työttömyys

Kuvio 4. Työttöminä olevien tradenomien ja ekonomien lukumäärä (Taulu 2014.)

Vuonna 2014 mitattu työttömyystilasto kertoo työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautu- neiden tradenomien ja ekonomien määrän vuosittain. Vuonna 2010 työttömiä tra- denomeja oli 2104 ja ekonomia 1503, ja määrän muutos oli laskusuuntaista vuoteen

2011 mentäessä. Tuona vuonna työttömiä tradenomeja oli 2008 ja ekonomeja 1327. Työttömyys kuitenkin lähti nousuun vuonna 2011, ja jo vuonna 2012 työttömiä tradenomeja oli 2306 ja ekonomeja 1548. Työttömyys on ollut nousujohteista molemmissa tutkintoluokissa. Vuonna 2013 työttömiä tradenomeja oli 2975 ja ekonomeja 1987, ja vuoden 2014 elokuussa työttömiä tradenomeja oli 3671 ja ekonomeja 2336. (Kuvio 4.) Työttömien määrä on siis korkeampi tradenomien kuin ekonomien keskuudessa, mikä on luonnollista, kun ottaa huomioon, että alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita on eniten koko työikäisestä väestöstä (kuvio 1). Myös voidaan olettaa, että työttömyyden lisääntyminen molempien korkeakoulututkintojen suorittaneiden piirissä johtuu yleisesti siitä, että suuri osa väestöstä on nykyään korkeasti koulutettua ja näin ollen kilpailu työpaikoista on koventunut. Konkreettisemmat syyt työttömyyden lisääntymiseen juontavat kuitenkin vuosiin 2008 ja 2009, jotka olivat maailmanlaajuisesti rankkoja vuosia taloudelle. Tuolloin Suomen vienti puolittui, mikä johti työttömien määrän lisääntymiseen, koskien myös korkeasti koulutettua väestöä. Yhä edelleen Suomessa eletään samaa taantumaa, mutta se ei ole ainoa vaikuttava tekijä työttömyyden lisääntymiseen. Suuria osasyitä ovat myös verkkainen rekrytointi ja vastavalmistuneiden työttömyys. (Yle 2014a.)

4 Kyselytutkimuksen toteuttaminen

Kun tutkimusongelma on määritetty ja tutkimusta tukevaan teoriaan on perehdytty, seuraa tutkimuksen empiirinen osa. Empiirinen osa käsittelee tutkittavaa ongelmaa, tutkimuksen toteuttamista ja saatuja tuloksia. Jotta tutkimusongelmaan ja alakysymyksiin saadaan perusteelliset ja luotettavat vastaukset, pitää soveltuva empiirinen aineisto kerätä käyttäen joko kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää tai kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Opinnäytetyön tutkimuksen empiirinen aineisto on kerätty kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen muodossa, joka kuitenkin omaa kvalitatiivisia eli laadullisia piirteitä. Kyseisen tutkimuksen tutkimustapana on käytetty survey- eli kyselytutkimusta, missä saatu tieto on kerätty kyselylomakkeen avulla. Määrällinen tutkimus, jota on tehostettu laadullisella tutkimuksella, soveltuu hyvin kyselytutkimukseen. Näin tutkimuksen määrällisiä piirteitä kuvaavat numeraaliset tulokset ja laadullisia piirteitä taas avointen kysymysten vastaukset.. (Saukkonen 2011.)

Kvantitatiivinen tutkimus kannattaa aloittaa tutkimusasetelmaa hyödyntäen. Tutkimusasetelmalla ilmaistaan tutkimuksen suunniteltua rakennetta siitä, millä tavalla ja missä järjestyksessä empiirinen materiaali kerätään pää- ja sivuongelmien ratkaisemiseksi, sekä millä tavalla kerätty materiaali analysoidaan. Tutkimusasetelma määräytyy sen mukaan, mikä on kohteen tutkimusyksikkö, tutkimustapa sekä aineiston keräämisen ja analysoinnin menetöt. Myös tutkittavan ongelman syy-vaikutussuhteiden erittelyminen vaikuttaa tutkimusasetelman valintaan. Tutkimusasetelmia on kolme päätyyppiä: kuvaileva, näennäis-kokeellinen ja kokeellinen asetelma. (VirtuaaliAMK-verkosto 2014a.) Opinnäytetyön tutkimus pohjautuu kuvailevaan tutkimusasetelmaan, joka nimensä mukaan kuvailee tutkittavan kohteen mielipiteiden ja arvojen ynnä muiden ominaisuuksien jakautumista tilastollisesti.

4.1 Kyselytutkimuksen menetelmän valinta

Useimmiten kvantitatiiviset tutkimukset suoritetaan otosmenetelmällä, jolloin vain osa perusjoukosta on tutkimuskohteenä. Otanta on perusjoukosta valikoitu osajoukko, joka edustaa oikeutetusti koko perusjoukkoa. Otantamenetelmää käytetään silloin, kun perusjoukkoa ei voida tutkia kokonaan tai perusjoukkoa käsittelevä kokonaistutkimus ei

ole tutkimuksen kannalta edullista. Satunnaisuus kuuluu osaksi otantamenetelmiä, sillä satunnaisuus takaa otoksen edustavan kaikkia perusjoukkoon kuuluvia ja näin ollen tutkimuksessa voidaan tehdä koko perusjoukkoa edustavia päätelmiä. Tämän takia otantamenetelmissä usein arvotaan vastaajat. Todennäköistä kuitenkin on, ettei koko perusjoukko ole edustettuna otokseen erotellussa otantakehikossa, ja tällöin tehdyt päätelmät saattavat olla harhaisia. (VirtuaaliAMK-verkosto 2014b.)

Perusjoukkoon kuuluvien havaintoyksiköiden määrän ollessa riittävän vähäinen, on tutkimuksen kannalta järkevää suorittaa kokonaistutkimus. Kokonaistutkimuksen tarkoituksen on valita jokainen perusjoukon yksikkö mukaan tutkimukseen, koska jokaisella yksiköllä ja siltä saadulta vastauksella on tutkimusongelman ratkaiseminen kannalta merkitystä. Kokonaistutkimus on käytännöllinen kun perusjoukko muodostuu tietyistä tutkittavasta joukosta. (Tilastokeskus 2014b.)

Opinnäytetyön tutkimuksessa on käytetty kokonaistutkimusta, jossa kaikki perusjoukon havaintoyksiköt eli kauppatieteelliset tiedekorkeakoulut on otettu mukaan tutkimukseen. Perusjoukko koostuu ainoastaan kymmenestä eri yliopistosta, jolloin tutkittava joukko on kohtuullisen pieni kokonaistutkimusta varten. Kokonaistutkimus on järkevä suorittaa, jotta haluttuja tietoja tutkimusongelman ratkaisemiseksi saadaan selville mahdollisimman paljon. Otantatutkimus on tällöin poissuljettava tutkimusmenetelmänä, sillä mahdollisesta otantatutkimuksesta saatavat tiedot olisivat niukat, ottaen huomioon perusjoukon alhaisen yksikkömäärän. Pienen osajoukon vuoksi tutkimus ei välttämättä olisi luotettava, sillä otantavirheiden suuruus olisi korkeampi ja vastaajien kato olisi todennäköisempää. Luotettavampaan tulokseen päästään, kun tutkimuksessa ovat mukana kaikki yliopistot. Tällöin välttyään myös siltä, että otantaan valitut yksiköt saisivat tutkimuksen näyttämään harkinnanvaraiselta otannalta, eli näytteeltä. Näytteen perusteella taas ei voida juurikaan tehdä perusjoukkoa koskevia päätelmiä, jolloin tutkimusongelmaa ei välttämättä saada ratkaistua. (Stattrek 2014.)

4.2 Kyselytutkimuksen kohde, perusjoukko ja havaintoyksikkö

Kyselytutkimuksen kohde, eli kohderyhmä jolta ongelman ratkaisuun liittyviä tietoja kysytään, määräytyy tutkittavan ongelman mukaan. Kyselytutkimuksen kohteen määrit-

tely on olennaista, jotta tutkittavan ongelman tavoite ei muutu. Tärkeää kohteen määrittelyssä on selventää ongelman ratkaisun tarkoitusta, eli onko kyselyn pyrkimyksenä todeta ja tallentaa faktoja yksiköiden vastauksista vai löytää ratkaisuja perusjoukon yksiköiden asenteista ja mielipiteistä. (Routio 2007.) Opinnäytetyön tutkimuksen tavoitteena on antaa tradenomitutkinnon suorittaneelle, suorittavalle tai sitä suunnittelevalle riittävän paljon täsmällistä tietoa KTM-tutkinnon kannattavuudesta sekä suoritusmahdollisuuksista. Tutkimuksen ongelma, joka koskee tradenomitutkinnon tarjoamia mahdollisuuksia päästä suorittamaan KTM-tutkinto Suomessa, on rajattu Suomessa suoritettaviin, KTM-tutkintoon johtava maisteriohjelmiin, joihin voi hakea tradenomitutkinnon pohjalta. Tavoitteen pohjalta voidaan määritellä, että tutkimuksen ongelma tul- laan ratkaisemaan kerättyjen faktatietojen valossa. Näin ollen tutkimuksen kohteen tu- lee olla sellainen, joka sekä omaa että pystyy tarjoamaan yksityiskohtaista tietoa ja vas- tauksia tutkimusongelmaan. Ongelmaan asetettujen rajausten avulla tutkimuksen kohde on helppo määritellä, ja kun ottaa huomioon faktataitojen saannin tärkeyden, on kysely- tutkimuksen kohde selkeä. Nämä perusteet huomioon ottaen, on tutkimuksen koh- teeksi eli kohderyhmäksi valittu käsittämään ne kymmenen suomalaista tiedekorkea- koulua, joissa järjestetään KTM-tutkintoon johtavia sekä kanainvälisiä maisteriohjelmiä (liite 1).

Kohderyhmän valinnan jälkeen on vaivatonta määrittää tutkimuksen perusjoukko ja sen havaintoyksiköt, sekä selvittää millainen tutkimusmenetelmä, kokonaistutkimus, otanta vai näyte, on tutkimuksen kannalta oleellisin tapa löytää ratkaisu tutkittavaan ongelmaan. Tutkimuksen perusjoukko eli populaatio on niiden havaintoyksiköiden joukko, joilta halutaan saada vastauksia tutkittavaan ongelmaan ja joihin lopulliset tut- kimuksen tulokset yleistetään. Perusjoukkoa voidaan tutkia kokonaisuutena tai se voi- daan rajata pienempään osajoukkoon, jos perusjoukon havaintoyksiköiden määrä on kovin suuri. Havaintoyksiköllä tarkoitetaan yksittäistä kyselyyn vastaajaa ja hänen tieto- jaan. Samoin kuin perusjoukko, myös havaintoyksiköt voivat koostua joko koko perus- joukosta tai osasta perusjoukkoa satunnaisesti valittuna otoksena tai näytteenä. Havain- toyksiköiltä saatu tieto kuvaa oletettavasti koko perusjoukon asenteita, mielipiteitä ja muita ominaisia tietoja. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2014.) Edellä mainitut kymme- nen tiedekorkeakoulua kuvastavat myös tutkimuksen perusjoukkoa, sillä juuri heiltä kysyttävää tietoa halutaan saada. Täten tutkimuksen havaintoyksikkönä toimii kukin

tiedekorkeakoulu itsenäisesti, ja vielä täsmällisemmin jokaisen tiedekorkeakoulun opintoasioista vastaava taho. Kyselytutkimus suoritettiin siis kohderyhmän perusjoukon havaintoyksiköille, eli kunkin kauppatieteellisen tiedekorkeakoulun opintoasioista vastaavalle yksikölle.

4.3 Kyselylomakkeen laatiminen

Kohderyhmän määrittelyn ja tutkimusmenetelmän valinnan jälkeen täytyy luoda itse kysely. On olemassa kaksi tyypillistä tapaa toteuttaa kysely: posti- ja verkkokysely tai kontrolloitu kysely (Hirsjärvi ym. 2005, 185). Verkko- eli internetkyselyt ovat yleisiä, ja ne soveltuvat käytettäväksi kun perusjoukon havaintoyksiköt ovat varmasti saatavilla. Kysely ja siihen liittyvät tiedot tulee saattaa kaikkien perusjoukon jäsenien tietoon yhtäläisesti, esimerkiksi sähköpostin avulla. Kyselyn lisäksi tiedonannossa tulee olla mukana saatekirje, joka avaa vastaajalle kyselyn merkitystä. Internet-kyselyn vastaukset tallentuvat käytetyn ohjelman tietokantaan, mikä tekee siitä nopean tavan kerätä ja analysoida tutkittavaa tietoa. (Heikkilä 2008, 69–70.)

Kohderyhmään kohdistunut kokonaistutkimus suoritettiin käyttämällä kyselyä, tarkemmin määritellen verkkokyselyä. Verkkokysely laadittiin Webropol-palvelun avulla, jonka sivuilla on mahdollista luoda kyselylomake ja analysoida saatuja vastauksia. Kuitenkin ennen kyselyn luomista palveluun, luotiin siitä raakaversio tekstinkäsittelyohjelmaan, jota käytettiin testaamisen apuvälineenä. Tämän jälkeen korjattu kyselylomake luotiin verkkoon ja kyselyn avoin linkki lähetettiin havaintoyksiköille sähköpostin välityksellä. Havaintoyksiköiden yhteystiedot oli kerätty yliopistojen omilta sivuilta, ja sähköpostit lähetettiin kunkin yliopiston opintoasioista vastaavien sähköpostiosoitteeseen. Tällä haluttiin varmistaa, että vastauksia tulee varmasti riittävä määrä, ottaen huomioon perusjoukon koostuvan vain kymmenestä yliopistosta. Kyselyyn ohjaavan linkin lisäksi viestiin oli lisätty saatekirje, jossa kerrottiin kyselyyn vastaamisen merkitys tutkimuksen kannalta.

Kysymysten laatiminen

Kyselyn laatiessa tulee ottaa huomioon kyselyn ulkonäkö, pituus ja kysymysten muotoilu. Nämä seikat vaikuttavat havaintoyksikön motivaatioon vastata kyselyyn, sillä mitä

vaivattomammaksi hän kyselyn koee, sitä suuremmalla todennäköisyydellä hän vastaa kyselyyn. Yksinkertaisuus on avainsana, sillä epäselvät tai liian pitkät kysymykset saattavat turhauttaa vastaajaa tai ne voidaan ymmärtää väärin, jolloin vastaus vääristää tutkimuksen tulosta. (Routio 2007.) Kyselyn onnistuminen on riippuvainen kysymysten johdonmukaisuudesta. Kysymysten vastaavuus kyselyn aiheeseen, niiden looginen eteneminen ja ryhmittely sekä yhden kysymyksen esittely kerrallaan vaikuttavat siihen, miten vastaaja koee lomakkeen. Lisäksi selkeät vastausohjeet ovat olennainen osa kyselyä. (Heikkilä 2008, 48–49.) Tärkeää kysymysten laatimisessa on muistaa myös yksiselitteisyys, eli että kysymysten merkitys tarkoittaa kaikille vastaajille samaa. Tällöin tulee huomioida, etteivät kysymykset ole johdattelevia tai sisällä kaksoismerkityksiä. (Hirsjärvi ym. 2005, 191–192.)

Edellä mainitut motivaatioon vaikuttavat seikat ovat olleet käytössä tutkimuksen kyselyssä. Verkkopalvelu Webropoliin luodun kyselyn kysymykset aseteltiin aiheen mukaan numerojärjestykseen, ne muotoiltiin yksinkertaisiksi ja yritettiin pitää niin ytimekkäinä kuin kysymyksen sisältö vain salli. Suomen- ja ruotsinkieliset kysymykset eroteltiin toisistaan selvästi, ja jos kyseessä oli asteikkoon perustuva kysymys, aseteltiin annetut vaihtoehdot allekkain selkeyden takaamiseksi. Koko kysely alkoi yksinkertaisella selitteellä ja vastausohjeella, jonka jälkeen kysymykset esitettiin numeroidussa järjestyksessä yksi kerrallaan. Erityisesti kyselyssä haluttiin huomioida vastaamisen vaivattomuus, mistä syystä kysely, vastausohjeet sekä saatekirje toteutettiin sekä suomen- että ruotsinkielellä. Tämä kaksikielisyys sai vaikutteensa siitä, että molemmat kotimaiset kielet ovat virallisia opetuskieliä, yliopistosta riippuen. Näin ollen vastaajan voidaan olettaa omaavan ainakin toisen näistä kielistä. Tähän perustuen vain yhdellä kielellä tehty kysely olisi voinut karsia pois vastaajia.

Kyselylomakkeen kysymykset pohjautuivat tutkimuksen teoriaan, enimmäkseen yliopistojen materiaaliin ja verkkosivujen tiedonantoihin, jotka koskivat maisteriohjelmia. Kysymysten rajaamisen apuna käytettiin asetettuja alaongelmia. Kysymykset, kuten alaongelmatkin, käsittivät aiheita kauppatieteellisistä tiedekorkeakouluista, KTM-tutkintoon johtavista maisteriohjelmista ja erillisvalinnasta, valintakriteereistä sekä ylemmän korkeakoulututkinto kannattavuudesta. Alaongelmien aiheiden perusteella kysely jaoteltiin osiin. Jaottelun tarkoituksen oli auttaa luomaan ja valitsemaan oikeita kysymyksiä, joi-

den avulla tulotaisiin löytämään ratkaisu pääongelmaan. Samaten ajateltiin vastaamisen helpottamista, kun kysymykset etenevät loogisessa järjestyksessä aiheen mukaan.

Ensimmäisessä osassa eli perustiedoissa kysyttiin vastaajan yliopistoa, maisteriohjelmien opetuskieltä sekä tarjolla olevia maisteriohjelmiä, joihin tradenomitutkinnon suorittanutkin voi hakea opiskelemaan. Vaikka kyselyssä kysyttiinkin vastaajan yliopistoa, ei tutkimuksen tuloksia tulla käsittelemään yliopistoittain, jotta saadut tulokset ovat helpommin yleistettävissä. Vastaajan yliopistoa pidettiin kuitenkin tärkeänä taustatietona, jotta vastaajia pystyttiin monitoroimaan mahdollisen karhuamisen nojalla. Jos vastauksia ei olisi tullut tarpeeksi, olisi kysely jouduttu lähettämään tiettyihin yliopistoihin uudestaan.

Toinen osa käsitteli maisteriohjelmiin hakemista, erityisesti tradenomin mahdollisuuksia hakea yliopiston tarjoamiin maisteriohjelmiin. Lisäksi haluttiin tietää tradenomitutkinnon suorittaneiden hakijoiden määrää verrattuna sisään otettujen määrään, jotta tutkimukseen saataisiin konkreettista esimerkkiä siitä, millaiset mahdollisuudet tradenomitutkinnon suorittaneella on tulla hyväksytyksi KTM-tutkintoon johtavaan maisteriohjelmaan. Myös tradenomien erillisvalintaa täsmennettiin tässä osassa.

Kolmannessa osassa taas pyydettiin kertomaan yliopiston valinta- ja sisäänottokriteereistä tradenomitutkinnon suorittaneelle. Erityisesti tällä osalla haluttiin selvittää, millaista vaikutusta aiemman tutkinnon opintosuorituksella on ja millaisiin asioihin tradenomitutkinnossa kannattaa panostaa, jotta maisteriohjelmaan voi tulla hyväksytyksi. Yliopistojen tarjoamissa materiaaleissa mainittiin tradenomeille mahdollisesti suoritettavaksi tulevat täydentävät opinnot, joiden merkitystä haluttiin niin ikään selvittää kyselyn välityksellä niiden epäselvyyden vuoksi.

Kyselyn lopussa oli vielä lisäksi kaksi irrallista kysymystä. Ensimmäinen näistä kahdesta käsitteli maisteriohjelman kannattavuutta tradenomitutkinnon suorittaneelle, jonka avulla haluttiin saada lisäselvennystä ylempään korkeakoulutuksen kannattavuuteen. Toinen taas oli tyypillinen lopetuskysymys, jossa vastaaja sai lisätä muita kyselyn aiheeseen liittyviä huomioita. Kysymyksen tarkoituksena oli varmistaa, että kyselyssä oli otettu huomioon kaikki oleellinen, mitä aiheeseen liittyen vain oli ollut mahdollista.

Kyselyn kysymystyypit

Kysymyksiä on kolme eri päätyyppiä: avoimet kysymykset, monivalintakysymykset ja asteikkoihin perustuvat kysymykset. Kaikki nämä kolme tyyppiä on edustettuna tutkimuksen kyselyssä. Avoimet kysymykset kuuluvat enemmän kvalitatiiviseen tutkimukseen kuin kvantitatiiviseen, sillä niiden vastauksia on työlästä luokitella ja kuvailla tilastollisesti. Avoimet kysymykset ovat myös hankalia, sillä niihin on helppo jättää vastamatta, jollei kysymys ole muotoiltu ymmärrettävästi tai se on liian pitkä. Avoimen kysymyksen kanssa kannattaa huolehtia siitä, että vastaukselle on tarpeeksi tilaa ja että kysymys on sijoitettu loppuun. (Heikkilä 2008, 49, 58.) Koska avoimet kysymykset kuuluvat enemmän kvalitatiiviseen tutkimukseen, on niitä käytetty tutkimuksen kyselyssä harkiten, tavoitteena syventää tukittavan ongelman vastausta. Avoimia kysymyksiä on seitsemän (liite 4), ja ne käsittelevät yliopistojen nimeä, maisteriohjelmiin hakevien ja otettujen tradenomien määrää, valintakriteereitä, kielivaatimuksia, täydentäviä opintoja sekä maisteriohjelman hyödyllisyyttä tradenomille. Kyselyn lopussa on vielä avoin kysymys, jos vastaaja haluaa täsmentää tradenomeille asetettuja vaatimuksia. Avoimet kysymykset on aseteltuna kyselyyn sen mukaan, miten ne sopivat kyselylomakkeen rakenteeseen ja jaottelun aiheeseen. Kysymysten muotoilussa on koetettu ottaa huomioon yksinkertaisuutta, jottei vastaaja koe kysymyksiä turhauttaviksi, jos ne eivät ole kysymyksen lopussa.

Monivalintakysymykset omaavat valmiit vastaukset, joista vastaajan tulee valita yksi tai useampi sopiva vaihtoehto, riippuen ohjeistuksesta. Monivalintakysymys voi olla myös niin sanottu sekamuotoinen kysymys, jolloin annettuun vaihtoehtoon on liitetty avoin kysymys. Tällainen ’muu, mikä?’ -vaihtoehto on hyödyllinen niissä kysymyksissä, joissa ei olla varmoja että kaikki vastausvaihtoehdot on otettu huomioon. (Heikkilä 2008, 52.) Tutkimuksen kyselyssä on käytetty viittä monivalintakysymystä, jotka kaikki käsittelevät maisteriohjelmiä (liite 4). Alussa käsitellään kolmella kysymyksellä yliopistokohtaisesti maisteriohjelmien opetuskieliä ja maisteriohjelmien tyyppiä, sekä tradenomi koulutuksen soveltuvuutta hakea ohjelmiin. Kysymyksissä on annettujen vaihtoehtojen lisäksi avoin kohta ’muu, mikä?’, jolla varmistetaan, ettei yliopistoilla ole sellaista vaihtoehtoa, joka kyselyä laatiessa ei ole tullut ilmi. Loput kaksi monivalintakysymystä ovat vastausvaihtoehdoiltaan kyllä tai ei tyyllisiä kysymyksiä. Kysymyksistä ensimmäinen käsittelee

erillisvalintaa, jossa kielteinen vastaus on pyydetty selventämään avoimella vastauksella. Toinen kysyy mahdollisista täydentävistä opinnoista, joissa positiivinen vastaus ohjaa vastaamaan seuraavaan kysymykseen ja negatiivinen taas hyppäyttää vastaajan seuraavan kysymyksen yli. Näillä kysymyksillä on pyritty saamaan tarkentavaa tietoa käytössä olevasta erillisvalinnasta sekä täydentävistä opinnoista.

Asteikkoihin perustuvat kysymykset ohjaavat vastaajan kertomaan mielipiteensä tai asenteensa kysymyksessä esitettävistä asioista. Kovin yleinen tapa mitata näitä on käyttää asteikkoa, jossa kysyttävään asiaan vastataan sanallisella ja mielipidettä mittaavalla portaikkoasteikolla. Likertin asteikko on hyvä esimerkki tällaisesta asteikosta, jossa 4- tai 5-portaisella asteikolla kysytään vastaajan mieltymystä. (Heikkilä 2008, 53.) Ylipäätään tällaisessa mittaavassa kysymyksessä tärkeää on tasapainoisuus ja johdattelemattomuus, eli vastausasteikko käsittää vähintään kaksi vastakohtaista ääripäätä sekä neutraalin vastausvaihtoehdon (KvantiMOTV 2010). Tutkimuksen kyselyssä on käytössä kaksi asteikkoon perustuvaa kysymystä, joilla koetetaan saada selville, mihin asioihin tradenomiopiskelijan kannattaa panostaa opiskeluissaan. Ensimmäisellä mitataan millaista vaikutusta on tradenomitutkinnon opintojen arvosanalla, lopputyöllä sekä muilla opinnoilla maisteriohjelmaan hyväksytyksi tulemiseen. Vastausasteikkona on käytetty vaikuttaa negatiivisesti, ei vaikutusta ja vaikuttaa positiivisesti. Toinen asteikko on taas Likertin asteikoin kaltainen, 5-portainen asteikko, jolla mitataan tradenomitutkinnon suorittaneen opintosuorituksen merkitystä maisteriohjelmaan hakemisen kannalta.

Kyselyn testaaminen

Kyselylomakkeen luomisen tärkeää osa on kyselyn testaaminen. Testaamisella tarkoitetaan sitä, että kyselyn ensimmäinen versio testataan 5-10 kohderyhmään kuuluvalla henkilöllä, jolloin he arvioivat kyselyn vastausohjeiden ja kysymysten selkeyttä ja toimivuutta. Testaajat antavat myös rakentavaa palautetta siitä, onko mukana turhia kysymyksiä tai jos jokin oleellinen asia ei ole esitettyä. Testaamisen jälkeen tehdään mahdolliset korjaukset kysymyksiin tai kyselyn ulkonäköön ja rakenteeseen. Viimeisten muutoksien jälkeen kysely annetaan vielä kerran luettavaksi, jotta varmistutaan kyselyn korjausjäljen hyvyydestä. (Heikkilä 2008, 61.)

Tutkimuksen kysely kävi läpi laajan prosessin. Ensin sen ulkonäkö ja kysymysten järjestyminen ja muotoilu pyöri omassa päässäni monta kertaa, ennen kuin ensimmäinen tekstiversio saatiin valmiiksi tekstinkäsittelyohjelmalla. Koin paremmaksi olla häiritsemättä kohderyhmää ennen valmista kyselyä, sillä en halunnut havaintoyksiköiden hermotuvan, kun he joutuisivat tuhmaamaan aikaansa kyselyn kahdesti tekemiseen. Kyselyn testaaminen suoritettiin täten ryhmällä, jota varten tutkimus suoritetaan. Sosiaalisen median avulla otin yhteyttä opiskelijatovereihini ja pyysin heitä testaamaan kyselyn. Valitsin testiryhmään kuuluvat opiskelijatoverit sen perusteella, että tiesin heidän olleen perehtyneen tutkimuksen aiheeseeni jo etukäteen omin päin ja uskoin heidän tietävän, mitkä seikat ovat tärkeitä tradenomien kannalta. Osa oli myös hakenut ja tullut hyväksytyksi yliopistojen maisteriohjelmaan, joten heillä oli myös konkreettista näkemystä asiasta. Mukana testajissa oli niin suomen- kuin ruotsinkielisiä äidinkielenään puhuvia. Sain kuudelta testajalta palautetta, jonka mukaan selvensin kysymyksiä ja jäsentelin niitä loogisemmin sekä lisäsin ja poistin kysymyksiä. Korjausten jälkeen loin parannellun kyselyn Webropol-palveluun ja lähetin sen tarkistettavaksi opinnäytetyön ohjaajalleni, saadakseni vielä palautetta lomakkeesta, jos olin tullut sokeaksi joillekin virheille. Kun kyselylomake oli todettavasti kunnossa, lähetettiin se havaintoyksiköille vastattavaksi.

Saatekirje

Saatekirje lähetetään vastaajille kyselyn ohessa. Sen tarkoituksena on luoda luottamusta, mistä johtuen saatekirjeessä tulee käsitellä tarkasti tutkimuksen aihetta ja taustaa, merkitystä sekä tavoitteita ja käyttötarkoitusta. Saatteen tulee olla kohteliaasti puhutteleva ja napakka, jotta vastaaja motivoituu ottamaan osaa kyselyyn. (KvantiMOTV 2011.) Saatekirjeellä voidaan rohkaista vastaajaa osallistumaan, selventämällä vastaamisen merkitys niin vastaajan kuin tutkimuksenkin näkökulmasta. Keskeisin tehtävä saatekirjeellä on motivoimisen lisäksi tuoda vastaajalle ilmi, mihin mennessä kyselyyn tulee vastata. (Hirsjärvi ym. 2005, 193.)

Hyvä saatekirje vaikuttaa kyselyn onnistumiseen oleellisesti, sillä sen perusteella vastaaja päättää osallistumisestaan tutkimukseen. Tutkimuksen kyselyyn liittyvä saatekirjeen (liite 2 ja 3) pohja perustettiin käytetyn kirjallisuuden mukaan, ja siinä kerrottiin selkeästi tutkimuksen tekevä osapuoli, aihe, tavoitteet ja mitä kautta vastaaminen tapahtuu. Saatekirjeeseen oli liitettynä myös lyhyt ohjeistus kyselyn täyttämistä varten, sekä mainittu-

na mihin päivään mennessä vastaamisen tulee tapahtua. Lisäksi kirjeessä muistutettiin vielä kyselylomakkeen lähettamisestä sen lopussa. Saatekirje tehtiin niin suomen- kuin ruotsinkielellä, jotta kaikilla vastaajilla olisi yhtäläinen ymmärrys tutkimuksen merkityksestä sekä tasa-arvoinen kannustus vastaamiseen. Näin haluttiin motivoida mahdollisimman montaa vastaajaa ottamaan osaa, sekä vähentää mahdollista suosimista.

4.4 Aineiston keruu ja käsittely

Tutkimuksen aineisto kerättiin Webropol-verkkopalveluun luodun kyselylomakkeen avulla, joka lähetettiin kohderyhmän opintoasioista vastaaville tahoille. Webropol-palvelu on siitä hyödyllinen, että se laskee vastaajien määrän sekä lajittelee saadut vastaukset kysymyksen sekä mahdollisesti vastaajan mukaan. Näin saatuja vastauksia on vaikeaa ruotia vastaus kerrallaan, jolloin koko kerätty aineisto tulee varmasti huomioonotetuksi tutkimuksessa. Palvelu myös luo kustakin kysymyksestä helposti ymmärrettävät taulukot, joita on yksinkertaista tarkastella ja hyödyntää tulosten käsitellessä.

Saatu aineisto tallennettiin tekstin- sekä taulukkokäsittelyohjelmiin, joissa vastausten perusteella annettuja tietoja alettiin jäsentelemään ja yhdistelemään loogisesti aiheen mukaan. Syntyneiden taulukoiden perusteella laskettiin saadut vastausprosentit kuhunkin kysymyksen osa-alueeseen, joista nähtiin selvästi vastausten tuottamat tulokset kysymykseen. Nämä tulokset kirjattiin ylös analysointia varten. Analysointi itsessään on osa oppimisyötä ja luettavissa kohdassa 5.

4.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuus voidaan todentaa tarkistelemalla tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia. Validiteetti eli pätevyys on hyvä, kun tutkimuksessa kohderyhmä ja kysymykset ovat onnistuttu määrittelemään oikein. Tutkimus on validi, kun sillä on mitattu juuri sitä ilmiön ominaisuutta, mitä oli tarkoituskin mitata. Reliabiliteetti eli luotettavuus puolestaan kuvaa tutkimuksessa käytetyn menetelmän luotettavuutta ja toistettavuutta. Tutkimus voidaan todeta luotettavaksi, jos tulokset ovat ei-sattumanvaraisia. (Hiltunen 2009.)

4.5.1 Validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimus on validi, sillä se vastaa asetettuun tutkimusongelmaan (taulukko 1). Näin voidaan todeta, että tutkimus on onnistunut mittaamaan haluttua ilmiötä, mikä tässä tapauksessa on tradenomitutkinnon antama pätevyys tulla hyväksytyksi maisteriohjelmaan. Koska tutkittuun ilmiöön on löydetty vastaus, tarkoittaa se että tutkimuksen kohderyhmä ja heille esitetyt kysymykset ovat olleet juuri oikeanlaiset. Kuitenkin tutkimuksen kato on ollut verrattain yhtä suuri kuin vastaajien määrä, mikä saattaa johtua siitä, ettei vastaaja ole ymmärtänyt kysymysten merkitystä. Tämä taas saattaa vääristää tutkimusten tuloksia. Vastaajien joukossa on kuitenkin ollut suhteellisesti sekä suomen- että ruotsinkielisiä vastaajia, mikä tekee tutkimuksen tuloksista entistä validin. Suhteellisuudella tarkoitetaan tässä sitä, miten kotimaiset kielet jakautuvat kauppatieteellisten yliopistojen kesken. Kauppatieteellisiä yliopistoja on Suomessa kymmenen, joista kaksi on ruotsinkielisiä ja loput kahdeksan suomenkielisiä. Tutkimukseen otti osaa näistä kahdesta ruotsinkielisestä yliopistosta yksi, kun taas kahdeksasta suomenkielisestä osaa otti neljä. Näin suhteellisuus yliopistojen kesken pysyi samana niin todellisuudessa kuin tutkimuksessa, jolloin tutkimuksen tulokset ovat verrattavissa koko kohderyhmään, ja ovat täten päteviä tuloksia.

Tutkimuksen reliabiliteetti tulee ilmi sillä, että tutkimus on suoritettu kyselytutkimuksena, jonka tavoitteena on ollut kerätä riittävän paljon täsmällistä tietoa. Tuloksina saadut tiedot on kerätty yliopistoilta suoraan, ja kysymykset on pidetty selkeästi pelkkää tietoa keräävinä. Näin ollen tiedoissa ei ole sattuman aiheuttamia vaikuttimia, sillä vastaajan mielipiteiden ei pitäisi vaikuttaa kysytyihin asioihin, vaan vastaukset tulisi olla annettuina yliopiston näkökulmasta. Ainoastaan kysyttäessä ylemmän korkeakoulututkinnon kannattavuutta tradenomille on saattanut aiheuttaa sattumanvaraisuutta, sillä vastaukseen vaikuttaa se miten vastaaja kokee asian. Tutkimus on siis luotettava, koska saadut tulokset perustuvat faktaan, jolloin niihin ei voi vaikuttaa sattuma. Kuitenkin tutkimuksen luotettavuus toistettaessa myöhemmin saattaa heiketä, jos faktatietoihin on tullut muutosta. Tämä on silti epätodennäköistä, koska faktatietojen muuttuminen tarkoittaisi radikaalia ja yhtäkkistä muutosta yliopiston sisällä.

4.5.2 Kato

Tutkimuksessa esiintyvä kato tarkoittaa tietojen uupumista. Katoa on kahta tyyppiä, jotka jaetaan havaintoyksiköiden vastausten puutteellisuuden mukaan: joko havaintoyksikkö ei ole vastannut ollenkaan tai häneltä saatu tieto on vajaata. Havaintoyksikkö jolta ei saada tietoa ollenkaan, ei ole onnisuttu tavoittamaan tai hän on jättänyt vastaamatta kyselyyn syystä tai toisesta. Tällaisia syitä ovat kyselylomakkeen kannalta muun muassa ajan puute tai kyselyyn soveltuvan tiedon puuttuminen. Kysyttävien tietojen puutteellisuus pätee myös havaintoyksikön tietojen vajavuuteen. Tämän perusteella on kyselytutkimuksen onnistumisen kannalta tärkeää, että kysymykset on esitetty havaintoyksiköille, joilla on mahdollisesti tietoa selvitetävästä ongelmasta. (Banda 2003, 8.)

Kato vaikuttaa tutkimuksen tulokseen, sillä perusjoukkoa koskevat päätelmät saattavat olla harhaisia, jos paljon vastauksia jää puuttumaan. Valitettavasti kyselyiden yleistymisen viime vuosina vaikuttaa suuresti kadon suuruuteen. Jotta kyselytutkimuksessa esiintyvän kadon suuruutta voitaisiin ennakolta pienentää, on havaintoyksiköitä tärkeä motivoida vastaamaan. Motivointiin voidaan vaikuttaa tutkimuksen toteuttamismenetelmällä, jolloin kyselylomakkeen ulkonäkö, kysymysten asettelu ja ymmärrettävyys on pidettävä niin yksinkertaisina kuin tutkittava ongelma vain antaa periksi. Motivointiin voidaan vaikuttaa myös kyselyn mukana tulleella saatteella, missä painotetaan vastausten merkitystä tutkimuksen onnistumiseen. Tärkeintä on, että havaintoyksiköt kokevat kyselyn vaivattomana ja itseään kiinnostavana. (Routio 2007.)

Tutkimuksen kato jäi puoleen, sillä kyselyyn vastasi 50 % kohderyhmän havaintoyksiköistä. Vastaajien joukossa oli sekä suomen- että ruotsinkielisiä havaintoyksiköitä, mikä tekee tutkimuksesta suhteellisesti pätevän, vaikka havaintoyksiköistä ei ole tutkimuksessa mukana kuin puolet. Suhteellisuus on tärkeä osa tutkimuksen pätevyyttä, sillä jos tutkimukseen olisi ottanut osaa ainoastaan suomenkielisiä yliopistoja, olisivat tutkimuksen tulokset olleet virheellisiä.

Kadon määrää pyrittiin ennakoimaan motivoimalla havainnointiyksikköjä vastaamaan kyselyyn yliopistossa käytössä olevan opetuskielen mukaisilla kysymyksillä ja saatekirjeillä (liite 2 ja 3). Katoa koetettiin ennakoida myös lähettämällä kysely sellaisille havain-

toyksikön tahoille, joilla on saatavilla kyselyyn tarvittavaa tietoa. Tutkimuksessa ilmen-
tyvään katoon on suurena vaikuttavana tekijänä ollut enemmänkin havaintoyksiköiden
vastaamatta jättäminen kuin saatujen tietojen vajavuus.

Syynä katoon on joko se, että kaikkia havaintoyksiköitä ei ole onnisuttu tavoittamaan,
tai kyselyyn on jätetty vastaamatta jostain syystä. Vastaamatta jättämisen syitä ovat tässä
tapauksessa muun muassa pitkäkö vastausaika, jolloin kyselyyn vastaaminen on unoh-
tunut, tai kysely on koettu aikaa vieväksi. Vastaajan tarvittavien tietojen puute voidaan
karsia pois katoon vaikuttavista tekijöistä, sillä kaikki havaintoyksiköt, jotka vastasivat
kyselyyn, antoivat kyselyyn täydelliset tiedot. Näin ollen on oletettavaa, että kaikki ha-
vaintoyksiköiden tahot, joille kysely lähetettiin, ovat olleet kelpoisia vastaamaan kyse-
lyyn.

5 Tutkimustulokset

Tutkimuksen tulokset kerättiin kasaan Webropol -verkkopalveluun luodun verkkokyselyn avulla, joka koostui tutkittavaa ongelmaa ilmentävistä kysymyksistä. Kysymykset pohjautuivat kohderyhmän tarjoamiin tietolähteisiin maisteriohjelmista ja niihin hakemisesta, sekä Tradenomiliiton ja Ekonomiliiton materiaaleihin kunkin tutkinnon suorittaneiden työllistymisestä. Kysymysten rajaamisen apuna käytettiin asetettuja alaongelmia, joiden tarkoituksen oli auttaa luomaan ja valitsemaan oikeita kysymyksiä pääongelman ratkaisun löytymiseksi. Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella voidaan sanoa, että laaditut kysymykset olivat oleellisia tutkimuksen kannalta. Kysymyksiin pohjautuvat tulokset käsittelevät selkeästi tradenomitutkinnon suorittaneen näkökulmasta, missä kauppatieteellisissä tiedekorkeakouluissa KTM-tutkinto on mahdollista suorittaa, millaiset KTM-tutkintoon johtavat maisteriohjelmat ovat soveltuvia, millaisia valintakriteereitä sisään pääsyyn on asetettu, sekä onko ylempi korkeakoulututkinnon kannattava. Näihin aiheisiin perustuvien vastausten avulla ratkaisu pääongelmaan oli mahdollista löytää.

Kysely lähetettiin kymmenelle eri kauppatieteellisten tiedekorkeakoulujen opintoasioista vastaavalle taholle. Kysely lähettäminen vastaajille jätettiin tarkoituksella torstaiamuun, sillä loppuviikosta otaksuttiin saavan parhaiten vastauksia kyselyyn. Vastausaika oli kaksi viikkoa. Tuloksia oletettiin saavan kymmeneltä yliopistolta, mutta kyselyyn vastasi vain puolet eli viisi yliopistoa, mikä tekee vastausprosentista kuitenkin 50 %. Kyselyn vastaajissa oli suhteutetusti suomen- ja ruotsinkielisiä yliopistoja, minkä vuoksi tulokset ovat relevantit ja helposti yleistettävissä koko kohderyhmään. Vaikka kyselyssä kysyttiinkin vastaajan yliopistoa, ei tutkimuksen tuloksia käsitellä yliopistokohtaisesti. Näin ollen saadut vastaukset voidaan yleistää kuvastamaan koko tutkittavaa perusjoukkoa.

Tutkimuksen tulokset vastasivat suurimmaksi osaksi teoriassa käsiteltyjen yliopistojen verkkosivuilta löytyviä materiaaleja hakemisesta ja valittavissa olevista maisteriohjelmista. Tutkimuksen avulla kuitenkin tarkennettiin tradenomitutkinnon suorittaneen hakijan valintamenettelyä, hyväksytyksi tuleminen mahdollisuutta prosentuaalisesti sekä aiempien opintojen merkitystä sisään pääsyyn kannalta. Etenkin täydentäviin opintoihin,

joita tradenomitutkinnon suorittaneelta voidaan vaatia maisteriohjelmaa varten, saatiin selvyttä. Tutkimus myös osoitti oikeaksi kauppatieteiden ylemmän korkeakoulututkinnon hyödyn tradenomille samoilla kriteereillä, kuin teoriassa oli uumoiltu.

5.1 Tutkimukseen osaa ottaneet yliopistot ja tarjottavat maisteriohjelmat

Tutkimuksen tuloksiin antoi vaikutuksensa puolet Suomessa toimivista kauppatieteellisistä yliopistoista. Tuloksiin vaikuttavia tietoja ei saatu kaikilta kohderyhmän havaintoyksiköiltä, sillä kaikkia havaintoyksiköitä ei joko tavoitettu ollenkaan, tai he jättivät vastaamatta syystä tai toisesta. Vastaaajien kato havaintoyksiköistä oli 50 %. Verkko-kyselyissä suuriluokkainen kato on oletettavaa, kyselytyypin yleistymisen myötä. Jos tutkimuksen kato on suuri, tutkimuksen tulokset saattavat olla harhaisia tai ne saattavat väärentää tutkimuksen yleistettävyyttä. Näin ei kuitenkaan ole opinnäytetyön tutkimuksen kanssa, sillä vaikka tuloksia saatiin vain puolelta kohderyhmän havaintoyksiköistä, ovat tulokset helposti yleistettävissä koko kohderyhmään. Tämä johtuu kohtuullisesta vastausprosentista sekä siitä, että vastaajien joukossa oli suhteutetusti suomen- ja ruotsinkielisiä yliopistoja, jotka antoivat kyselyyn täydelliset tiedot.

Kyselytutkimukseen otti osaa viisi yliopistoa kymmenestä eli 50 % kohderyhmän havaintoyksiköistä. Kyselyyn vastasivat Itä-Suomen yliopisto, Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto ja Turun yliopisto sekä Svenska handelshögskolan. Tutkimuksen tulokset pohjautuvat näiden yliopistojen antamiin vastauksiin, joita käsitellään yleisesti ja koko kohderyhmään kohdentaen.

Yliopistoissa järjestetään sekä kauppatieteiden pääaineiden maisteriohjelmiä, sekä kansainvälisiä maisteriohjelmiä. Tutkimuksessa kävi ilmi, että tradenomitutkinto oikeuttaa hakemaan sekä pääaineiden maisteriohjelmiin että kansainvälisiin maisteriohjelmiin kaikissa yliopistoissa. Yliopistoista 20 % järjestää myös erillisinä koulutusohjelmina pidettäviä maisteriohjelmiä, joihin etenkin tradenomi voi hakea. Tällaisia ohjelmiä edustaa muun muassa asiantuntijaorganisaatioiden liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma.

5.2 Maisteriohjelmien opetuskielet ja kielivaatimukset

Kauppatieteellisissä tiedekorkeakouluissa järjestetään maisteriohjelmiä niin suomen-, ruotsin-, kuin englanninkielellä. Suomen-, ja ruotsinkielisiä maisteriohjelmiä on tarkisteltavana omana ryhmänään ja englanninkielisiä omanaan, koska yliopistot pitävät maisteriohjelmiään sekä toisella kotimaisista kielistä että englanninkielellä. Tutkimuksessa ilmeni, että 80 % yliopistoista järjestetään maisteriohjelmiä suomen kielellä ja 20 % ruotsin kielellä. Englanninkielisiä maisteriohjelmiä taas järjestetään kaikissa yliopistoissa.

Maisteriohjelmiin on myös yliopistokohtaisia kielivaatimuksia. Yliopistoista 80 % vaatii maisteriohjelmiin sujuvaa suomen kieltä ja 20 % vastaavaa ruotsin kieltä. Tähän tietenkin vaikuttaa, mikä on maisteriohjelman opetuskieli. Lisäksi 60 % vastaajista piti hyvää englannin kielen taitoa tärkeänä osana tutkintoa, sillä osa maisteriohjelman opinnoista järjestetään englanniksi. Toisen vieraan kielen opintoja, kuten espanja, ranska tai saksa, edellytti 60 % yliopistoista, ja 20 % edellytti toisen vieraankielen täydentämistä, jos alkeita ei ole suoritettu riittävästi aiemmin. Kansainvälisiin maisteriohjelmiin vaati 40 % yliopistoista virallista englannin kielen kielitestiä, esimerkiksi TOEFL tai IELTS. Alhaiseen prosenttilukemaan englanninkielen kielitestiä vaativista yliopistoista vaikuttaa se, että suomen kieltä opetuskielenä käyttäviin yliopistoihin riittää englanninkieliseksi todisteeksi se, että on suorittanut peruskoulutuksensa Suomessa.

5.3 Maisteriohjelmien erillisvalinta ja hakeminen

Yliopistot päättävät opiskelijansa, joten heillä on myös oikeus järjestää erillisvalintoja maisteriohjelmiin hakijoille, käyttäen esimerkiksi koulutustaustaa perusteena erillisvalinnalle. Maisteriohjelmat ovat aina erillisvalintaisia koulutusohjelmia, mutta tutkimus todisti, että 75 % yliopistoista käyttää kauppatieteiden maisteriohjelmissään vielä erikseen erillisvalintaa tradenomitutkinnon suorittaneille. Loput 25 % yliopistoista taas ei järjestä erillistä hakua koulutusohjelman mukaan, vaan tradenomitutkinnon suorittaneet hakevat maisterivalinnoissa kaikkien muiden soveltuvan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden mukana.

Kuten teoriassa todettiin, yliopistojen maisteriohjelmiin hakee enemmän tradenomeja kuin mitä sisään otetaan. Maisteriohjelmiin hakevien tradenomien määrää on vaikea arvioida kokonaisuudessaan, sillä 25 % yliopistoista ei erottele hakijoita koulutustaustan perusteella. Niissä yliopistoissa, joissa järjestetään erillisvalinta tradenomeille, ovat kaikki hakijat luonnollisesti tradenomitutkinnon suorittaneita. Puolestaan ne yliopistot, joissa järjestetään erillisvalinta soveltuvan alemman korkeakoulututkinnon tai vastaavan suorittaneille, 80–95 % hakijoista on todennäköisesti tradenomitutkinnon suorittaneita. Loput 25 % yliopistoista eivät osaa tarkkaa tradenomitutkinnon suorittaneiden hakijamäärää arvioida. Ruotsinkielisten maisteriohjelmien tradenomitutkinnon suorittaneiden hakijamäärä liikkui 30–40 % paikkeilla, vaikka näihin maisteriohjelmiin ei erotellakaan hakijoita koulutustaustan mukaan.

Maisteriohjelmiin hyväksytyjen tradenomien määrä on täysin yliopistokohtaista, eikä sitä niin ikään voida arvioida kokonaisuutena, aivan kuten ei voida arvioida tarkkaa hakijamäärääkään. Tutkimus kuitenkin osoittaa, että suurin osa maisteriohjelmiin hyväksytyistä on tradenomitutkinnon suorittaneita. Yliopistot, joilla on erillisvalinta tradenomitutkinnon suorittaneille, ovat yleensä asettaneet tietyt kiintiöt sisään otettaville hakijoille. Kiintiö, joihin otetaan vain tradenomitutkinnon suorittaneita, liikkuu tulosten mukaan 5 ja 20 paikan ympärillä. Vuonna 2014, sisäänottoprosentti vaihteli 4 prosenttiyksiköstä 7 prosenttiyksikköön, kun kiintiöpaikkoja oli 5 kappaletta. Kiintiöpaikkojen ollessa 20, vaihteli tradenomien sisäänottoprosentti 23 prosenttiyksiköstä 43 prosenttiyksikköön. Yliopistot, joissa ei ole käytössä erillisvalintaa tradenomeille eikä täten myöskään erillistä kiintiötä heille, sisäänottoprosentti oli noin 4 prosenttiyksikköä kaikista soveltuvan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista hakijoista. Ruotsinkielisissä maisteriohjelmissä ei ole myöskään erillisvalintaa koulutustaustan mukaan, mutta näiden maisteriohjelmien sisäänottoprosentti oli kaikkien soveltuvan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden hakijoiden kesken noin 50 %, johon on luettu mukaan tradenomitutkinnon suorittaneet.

5.4 Valintakriteerit

Tradenomitutkinnon suorittaneille on maisteriohjelmaan haettaessa asetettu erinäköisiä valintakriteereitä. Tutkimus tuo ilmi yliopistojen valintakriteereiden merkitystä selkeästi.

Kaikissa yliopistoissa peruskriteerinä on suoritettu alempi korkeakoulututkinto tai ammattikorkeakoulututkinto, kuten tradenomin tutkinto. Osa yliopistoista, 25 %, vaatii tutkinnon suorittamista ennen maisteriohjelman hakuaajan päättymistä. Kaikki yliopistot kuitenkin olivat yhtä mieltä siitä, että aiemmin suoritetussa tutkinnossa tulee olla vähintään 60 opintopistettä kauppatieteellisiä opintoja. Yliopistot vaativat myös tietyn määrän opintopisteitä (25–30 op), jotka täsmäävät haettuun maisteriohjelman pääaineeseen, jotta aiempi tutkinto vastaa haetun maisteriohjelman perustaa. Valintakriteerit vaihtelevat maisteriohjelman ja yliopiston mukaan, mutta 80 % vastaajista mainitsi seuraavien valintakriteereiden olevan relevantteja hyväksytyksi tulemisen suhteen:

- Erinomainen opintomenestys
- Opintosuoritusten arvosanat
- Opintojen sisältö ja vastaavuus haettuun maisteriohjelmaan
- Perustellut syyt eli motivaatio koulutukseen

Yllä mainittujen lisäksi 20 % yliopistoista mainitsi tärkeiksi valintakriteereiksi, että aiempi tutkinto on suoritettu kohtuullisessa ajassa, tutkintoa ei voida katsoa sisällöllisesti vanhentuneeksi, ja että tradenomitutkinnon lopputyön arvosana on vähintään 3/5. Tutkimus toi myös esille, että tärkeimpiä kriteereitä oli tradenomitutkinnon sisältö. Aiemman tutkinnon tulee sisältää vähintään kahta liiketaloustieteellistä ainetta sekä kaupallisen englannin kielen opintoja. Myös haastattelua pidettiin tärkeänä valintakriteerinä, sillä se tuo motivaatiokirjeen tavalla esille hakijan motiivia. Kansainvälisissä maisteriohjelmissa yleisemmäksi valintakriteeriksi nousi vahva englanninkielen taito, jota vaativat kaikki yliopistot.

5.5 Tradenomitutkinnon opintosuoritusten merkitys ja vaikutus

Tutkimuksessa arvioitiin tiettyjen opintosuoritusten vaikutusta tradenomitutkinnon suorittaneen mahdollisuuteen tulla hyväksytyksi yliopiston kauppatieteiden maisteriohjelmaan. Tutkimus osoitti, että kun lopputyönarvosana on 3-5, on sillä 100 % positiivinen vaikutus tulla hyväksytyksi maisteriohjelmaan. Opintomenestyksen keskiarvon ollessa 3-5, ja maisteriohjelmaa varten valmiiksi hankituilla täydentävillä opinnoilla on molemmilla 75 % positiivinen vaikutus sisäänpääsymahdollisuuksiin. Vastaavasti ar-

vosanoilla 1-2 suoritettu lopputyö luo raskaat 87,5 % negatiivista vaikutusta mahdollisuuksiin. Samoin opintomenestyksen keskiarvon ollessa 1-2, vaikuttaa se 75 % negatiivisesti hyväksytyksi tulemiseen. Lopputyö parityönä tai kieliopintojen arvosanat eivät luoneet positiivista eivätkä negatiivista vaikutusta maisteriohjelman hyväksytyksi tulemiseen.

Opintosuoritusten vaikutuksen lisäksi arvioitiin myös tradenomitutkintoon liittyvien suoritusten merkitystä, tradenomin hakiessa yliopiston kauppatieteiden maisteriohjelmaan. Yliopistoja pyydettiin arvioimaan opintomenestys, opintopisteiden määrä, lopputyön arvosana ja aihe sekä opintojen laajuus ja sopivuus haettuun maisteriohjelmaan asteikoilla 1-5, jossa 1 oli merkityksetön ja 5 tärkeä. Tarkoituksena oli tuoda esille, mitä tradenomitutkinnossa kannattaa painottaa, jos haluaa tulla hyväksytyksi maisteriohjelmaan. Opintojen laajuus ja sopivuus sekä lopputyön arvosana arvioitiin tärkeiksi. Näistä tradenomitutkinnon opintojen sopivuus haettuun maisteriohjelmaan oli kaikista tärkein, antaen tuloksena 100 % arvon tutkinnossa. Sen jälkeen tuli opintojen laajuus 94 % ja lopputyön arvosana 90 % arvoilla. Opintopisteiden määrä ja opintomenestys arvioitiin vahvasti melko tärkeiksi, molemmat 80 % arvolla tutkinnossa. Ainoastaan lopputyön aihe jää alle korkeiden arvojen, sillä se arvioitiin melko merkityksettömäksi. Lopputyön aihe antoi tradenomitutkinnossa 48 % arvon.

5.6 Täydentävät opinnot

Kauppatieteiden maisteriohjelmaan tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi opiskelijaksi hyväksytyltä voidaan edellyttää maisterin tutkinnon opintojen lisäksi täydentäviä opintoja enintään 60 opintopistettä (op). Tämä vaikuttaa myös maisteriohjelmaan hakijoiden valintaan, sillä valituksi tulevat sellaiset henkilöt, joiden mahdolliset täydentävät opinnot ovat enintään 60 op. Tutkimuksessa selvisi, että 75 % yliopistoista saattaa vaatia täydentäviä opintoja, jotka suoritetaan maisteriohjelman yhteydessä. Täydentävät opinnot eivät sisälly KTM-tutkintoon, sillä ne koostuvat perus- ja aineopintotasoisista opinnoista, esimerkiksi liiketaloustieteen, kansantaloustieteen, menetelmä- sekä kieli- ja viestintäopinnoista. Vastaajista 20 % kuitenkin totesi, että osa täydentävistä opinnoista voidaan mahdollisesti sisällyttää maisteriohjelman vapaasti valittaviin opintoihin. Täydentäviä opintoja suositeltiin suoritettavaksi opintojen alkuvaiheessa, sillä ne ovat edel-

lytys syventäville opinto-jaksoille ja pro gradu -työskentelyyn osallistumiselle. Täydentävät opinnot määritellään opintojen aloitusvaiheessa opiskelijakohtaisesti, opiskelijan aikaisempien opintojen perusteella.

Vastaajista 20 % totesi tradenomitutkinnon suorittaneiden täydentävien opintojen koostuvan pääaineen opinnoista (30–48 op), menetelmäopinnoista (6 op) sekä mahdollisista toisen vieraan kielen alkeisopinnoista (6 op). Täydentäviin opintoihin sisältyy myös kandidaatintutkielma (10 op), sekä täydentävät menetelmäopinnot tilastotieteistä (6 op).

Tutkimus täsmentää, ettei hakijoilta vaadita täydentävien opintojen suorittamista ennen hyväksytyksi tulemistä. Hyväksytyille opiskelijoille voi kuitenkin tulla suoritettavaksi täydentäviä opintoja, riippuen aiemmin suoritettujen opintojen vastaavuudesta. 20 % yliopistoista tarkensi vielä, että mikäli maisteriohjelmaan haettaessa tradenomitutkinnon suorittanut kokee, ettei suoritettu tutkinto sisällä tarpeeksi vaadittavia opintoja hyväksytyksi tulemistä varten, kannattaa avoimessa yliopistossa suorittaa niitä haetun maisteriohjelman pääaineen opintoja, mitä ei sisälly tradenomin tutkintoon.

5.7 Ylemmän korkeakoulututkinnon hyöty

Kauppatieteiden maisteriohjelma todettiin tutkimuksessa olevan hyödyllinen jatkokoulutus tradenomitutkinnon suorittaneelle. 40 % vastaajista piti tärkeänä KTM-tutkinnon avaamaa jatko-opintokelpoisuutta, jolloin akateemisella uralla voi edetä tohtoriksi asti. Kuitenkin yleisimmäksi syyksi nousi työllistymistilanteen parantuminen, jonka mainitsi 87,5 % vastanneista. Työtilanteen kohentumiseen vaikuttaviksi tekijöiksi mainittiin seuraavat kauppatieteiden maisterin tutkinnon tuomat hyödyt:

- Laajemmat työllistymismahdollisuudet
- Tutkintoa vastaavaa työtä löytyy helpommin.
- Tarjoaa uutta osaamista työelämää varten
- Avaa monia mahdollisuuksia edetä uralla
- Sijoittuminen vaativiin johto-, suunnittelu-, asiantuntija- ja tutkimustehtäviin

6 Pohdinta

Pohdinnoissa käsitellään tutkimuksen tuloksia verraten niitä teoriaan, tarkoituksena tuoda esille uusia näkökulmia ja kehitysehdotuksia, sekä selventää tutkimuksen merkitystä. Opinnäytetyön tutkimus tuo merkitystä tradenomitutkinnon suorittaneelle, sitä suorittavalle tai suunnittelevalle opiskelijalle, mutta myös ammattikorkeakouluille. Tutkimus kuvaa selvästi, mitä asioita kannattaa ottaa huomioon, jos aiheena ovat tradenomitutkinnon jälkeiset jatko-opinnot kauppatieteellisellä saralla tiedekorkeakoulussa. Tutkimuksessa löydettyjen vastausten kautta opintouraansa suunnitteleva saa kattavaa tietoa kauppatieteellisistä maisteriohjelmista ja mitä niihin vaaditaan tradenomitutkinnon suorittaneelta. Samoin ammattikorkeakoulut voivat hyödyntää tutkimusta suunnitellessaan tradenomitutkinnon opintokokonaisuutta.

6.1 Ohjeita maisteriopinnoista kiinnostuneelle tradenomi-opiskelijalle

Koko opinnäytetyön tutkimus toteutettiin sen ajatuksen kanssa, että miten tradenomitutkinnon suorittanut pääsee osalliseksi kauppatieteelliseen maisteriohjelmaan. Tähän on yksinkertaisinta vastata tutkimuksessa selvinneiden, tradenomeille asetettujen kriteerien näkökulmasta, sillä valintakriteerit ja kielivaatimukset selkeyttävät sen, mitä opiskelijan kannattaa painottaa tradenomitutkinnossa. Sen vuoksi tämä tutkimus on merkityksellinen tradenomitutkinnon suorittavalle, jotta hän ymmärtää olemassa olevat jatko-opintomahdollisuudet ja saa kipinän suorittaa tradenomitutkinnon kohtuullisessa ajassa.

6.1.1 Mitä opiskelijan kannattaa painottaa tradenomitutkinnossa?

Mitä enemmän suoritettu tradenomitutkinto on vastaavuudeltaan samankaltainen kuin haetun maisteriohjelman vaatima pohjakoulutus, sitä paremmat mahdollisuudet on tulla hyväksytyksi maisteriohjelmaan. Suoritetun tradenomitutkinnon tulee vastata opintokokonaisuutena mahdollisimman paljon haetun maisteriohjelman pääaineen perus- ja aineopintotasoisia opintoja, jotta hakijalla on edellytetyt valmiudet maisteriohjelman suorittamiseen. Tähdellistä on muistaa se, että kauppatieteellisiin maisteriohjelmiin haettaessa yliopisto on oikeutettu vaatimaan täydentäviä opintoja tradenomitutkinnon suorittaneelta, jos aiempi tutkinto ei sisällä tarpeeksi vaadittavia opintoja valmiuksien saamiseksi. Vaikka täydentävien opintojen suorittamista ei vaadita ennen maisterioh-

jelmaan hyväksytyksi tulemista, on niillä vaikutusta opiskelijoiden valintaan. Valituksi tulleilla tradenomitutkinnon suorittaneilla mahdolliset täydentävät opinnot saavat olla enintään 60 opintopistettä maisteriohjelmaan otettaessa. Täten tradenomitutkintoa suorittaessa, opiskelijan kannattaa ensisijaisesti painottaa niitä aineopintoja, jotka mahdollistavat jatko-opintosuunnitelmat. Ymmärrettävästi on mahdotonta ennustaa tradenomitutkinnon alkuvaiheessa sitä, aikooko jatkaa opintoja tiedekorkeakoulussa ja korottaa tradenomitutkinto KTM-tutkinnoksi. Kaikesta huolimatta tradenomitutkintoa suorittaessa kannattaa valita itselleen sopivin, mutta silti jatko-opinnot mahdollistava suuntautuminen. Tutkimuksessa ilmeni, että parhaiten maisteriohjelmiin valmistavat suuntautumiset ovat laskentatoimen, henkilöstöhallinnon, markkinoinnin, taloustieteiden sekä yritys juridiikan alat.

Tradenomitutkintoa suorittaessa opiskelijan kannattaa panostaa opintojen sisällön lisäksi laatuun. Tutkimus toi ilmi selvästi, että mitä korkeammat tradenomitutkinnon opintojen arvosanat ovat, sitä suuremmat mahdollisuudet on tulla hyväksytyksi maisteriohjelmaan. Tradenomitutkinnon erinomainen suoritus ja arvosanat asteikoilla 3-5 vaikuttavat enemmän hyväksytyksi tulemiseen, kuin niin sanotusti rimaa hipoen suorittaminen. Tradenomitutkinnon suorittaminen arvosanoilla 1-2 ei ole tutkimuksen mukaan kannattavaa maisteriohjelmiin haettaessa. Tiedekorkeakoulut katsovat opintomenestyksen kuvaavan opiskelijan motivaatiota, jolla hän aikoo läpäistä myös maisteriohjelman. Näin ollen voidaan todeta, ettei tradenomitutkinnolla, joka on suoritettu huonolla menestyksellä, kannata hakea maisteriohjelmaan. Sama toteamus pätee myös tradenomitutkinnon lopputyöhön. Turhan usein on kuullut sanottavan, ettei tradenomitutkintoon sisältyvällä lopputyön arvosanalla ole merkitystä, sillä työnantajat eivät ole siitä liemin kiinnostuneita. Kuitenkin kannattaa muistaa, että kauppatieteiden maisteriohjelmiin haettaessa lopputyön arvosanalla on erityisen paljon arvoa, sillä jotkut yliopistot vaativat lopputyöstä vähintään arvosanan 3. Lopputyön arvosana vaikuttaa täten hyväksytyksi tulemiseen sitä positiivisemmin, mitä paremman arvosanan on saanut. Lopputyön arvosanan avulla saatetaan hakijat asettaa paremmuusjärjestykseen tasapistetilanteessa, jolloin hyväksytyksi tuleminen saattaa jäädä kiinni juuri lopputyön arvosanasta. Lisäksi lopputyön aiheella saattaa olla merkitystä sisään pääsyn suhteen, koska hyvin tehdyllä työllä voi osoittaa tietämyksensä soveltuvasti maisteriohjelman pääaineesta, johon aikoo hakea.

Tiettyihin kieliopintoihin kannattaa myös kiinnittää huomiota tradenomitutkintoa suorittaessa. Vaikka kieliopintojen arvosanoilla ei niinkään ole vaikutusta hyväksytyksi tulemiseen, täytyy osaan maisteriohjelmista todistaa kielitaitonsa. KTM-tutkintoon johtaviin maisteriohjelmiin, joihin vaaditaan muuta kuin suomen kielen taitoa, täytyy vaadittu kielitaito todistaa kielitesteillä. Esimerkiksi kansainvälisiin maisteriohjelmiin vaaditaan erinomaista englannin kielen taitoa, joka voidaan todistaa muun muassa TOEFL tai IELTS kielitesteillä. Jos kuitenkin on suorittanut tradenomitutkintonsa englanniksi tai kirjoittanut lopputyönsä englannin kielellä, saattaa se riittää todisteeksi kansainväliseen ohjelmaan. Sama pätee ruotsinkielisissä maisteriohjelmissä, kunhan tutkintokieli on ollut ruotsi. Englannin kielen taidoilla on merkitystä myös suomen- tai ruotsinkielisissä ohjelmissä, sillä osa opinnoista saatetaan järjestää englanniksi. Myös toisen vieraan kielen opintoja, kuten espanja, ranska, venäjä tai saksa, saatetaan vaatia maisteriohjelmaan hyväksytyksi tulemiseen. Tradenomitutkintoon kuuluu pakollisiksi opinnoiksi toisen vieraan kielen opinnot, joten tämä kielikriteeri täyttyy usein jo sillä.

6.1.2 Onko KTM-tutkinto hyödyllinen tradenomi-opiskelijalle?

Tradenomitutkinto on laaja-alainen tutkinto, jonka suorittanut omaa työelämään läheisesti kuuluvia, tärkeitä liiketaloudellisia taitoja ja on valmis työskentelemään kansainvälisessä ympäristössä. Tradenomitutkinto on siis työelämäläheinen tutkinto, eikä akateeminen tutkinto, toisin kuin KTM-tutkinto. Näin ollen voisi kuvitella, ettei tradenomia kiinnostaisi akateeminen jatko-opinto, sillä hänellä on hyvin käytännönläheiset tiedot ja taidot valmistuttuaan. Kuitenkin hyvin moni tradenomitutkinnon suorittanut hakee yliopistojen maisteriohjelmiin vuosittain. Suurimmat syyt ovat oletettavasti ylempään ammattikorkeakoulun vaatiman kolmen vuoden työkokemuksen puute, sekä ylempään korkeakoulututkinnon tarjoamat paremmat työllistymismahdollisuudet.

Tutkimus osoitti, että ylempikorkeakoulututkinto on kannattavampi verrattuna alempaan korkeakoulututkintoon. Tämä on mitattavissa työllistymisellä, joka on ekonomien keskuudessa vahvempaa kuin tradenomien keskuudessa. Vaikka molemmat tutkinnot tuottavat pätevyuden haettaessa tehtäviin, joihin vaaditaan korkeakoulututkinto, on ekonomin tutkinto kuitenkin korkeampi arvoltaan kuin tradenomin, johtuen koulutuk-

sen tasosta. Ylemmän korkeakoulututkinnon arvo on nähtävissä konkreettisesti tutkimuksen esiintuoman asematason, palkkauksen ja työttömyyden vertailulla. Tradenomeista hyvin pieni osa, alle 20 %, työskentelee johtotehtävissä, kun taas ekonomieista yli 40 % työskentelee samantasoisissa tehtävissä. Ekonomien keskipalkka on yli 2000€ korkeampi kuin tradenomien, johtuen juuri ekonomien sijoittumisesta työelämässä. Näin ollen vaativimpia työtehtäviä haluavan tradenomin kannattaa pyrkiä suorittamaan ylempi korkeakoulututkinto.

Työttömyys koskee niin ylemmän kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita. Työttömiä tradenomeja oli 3671 ja ekonomieja 2336. Ero ei ole kovinkaan suuri, sillä työttömyyden lisääntyminen korkeakoulututkintojen suorittaneiden keskuudessa on kasvussa. Tämä johtuu yksiselitteisesti siitä, että suuri osa työssäkävystä väestöstä on nykyään korkeasti koulutettua. Tradenomit ja ekonomit kilpailevat samoista työpaikoista, koska sopivia työtehtäviä on verrattain vähän. Etenkin vastavalmistuneiden työttömyys on korkea, mikä johtuu työssäkävien ikärakenteesta. Vuonna 2014 nostettu eläkeikä vaikuttaa työtehtävien luonnolliseen poistumiseen, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että uusia työpaikkoja avautuu entistä vähemmän uusille työntekijöille. Näin ollen vastavalmistuneet joutuvat kamppailemaan kaikkein kovinten työpaikoista. Ekonomieilla on kuitenkin paremmat työllistymismahdollisuudet korkeamman koulutustasonsa vuoksi, vaikka toisaalta joihinkin työtehtäviin KTM-tutkinnon suorittanut voidaan katsoa ylikoulutetuksi hakijaksi.

Työllistyminen on siis kiinni haettavasta työtehtävästä, mutta varmuudella voidaan sanoa, että työttömiä ekonomieja on vähemmän kuin työttömiä tradenomeja. Koska oletettavaa on, ettei kukaan tutkinnon suorittanut halua valmistua työttömäksi tai tehdä tutkintoaan vastaamatonta työtä, on ylempi korkeakoulututkinto kannattava työllistymisen näkökulmasta. Tutkimuksessa ilmeni, että jopa kauppatieteelliset yliopistot pitävät KTM-tutkintoa kannattavana tradenomitutkinnon suorittaneelle, paremman työllistymisen takia. KTM-tutkinto antaa laajemmat ura- ja työllistymismahdollisuudet kuin pelkkä tradenomin tutkinto, ja sen myötä tutkintoa vastaavaa työtä on helpompi löytää. Ylempänä korkeakoulututkintona KTM-tutkinto avaa ovia vastuullisempiin tehtäviin ja syventävän tutkintona se rajaa työelämään sijoittumisen tehtävänkuvaa tarkemmin. Riskinä KTM-tutkinnon suorittaneella on koulutuksen tarjoamien edellytysten asettaminen

liian korkeiksi, jolloin työllistyminen voi hankaloitua. Vaikka ylempi korkeakoulutus avaa enemmän mahdollisuuksia edetä uralla, täytyy muistaa että myös työnhakijan persoonallisuus vaikuttaa vahvasti työn saamiseen.

Ylempi korkeakoulutus on kannattava jatko-opinto myös niille opiskelijoille, jotka haluavat suorittaa tutkintonsa kokopäiväisen opiskelijan asemassa. Suomen hallitus on tehnyt päätöksen, jonka mukaan samantasoiseen korkeakoulututkintoon ei saa enää vuoden 2015 elokuusta alkaen lisäopintotukikuukausia (Yle 2014b). Tämän takia ylempi korkeakoulututkinto, kuten kauppatieteellisten tiedekorkeakoulujen tarjoamat maisteriohjelmat, on tradenomille kannattavampi, kuin esimerkiksi toinen ammattikorkeakoulututkinto.

6.2 Kehitysehdotuksia ammattikorkeakouluille

Opinnäytetyön tutkimuksen kautta saatuja tuloksia on mahdollista hyödyntää myös itse tradenomeja valmistavissa oppilaitoksissa. Analysoidut tulokset tarjoavat varteenotettavia ehdotuksia tradenomitutkinnon opintosuoritusten kehittämistä varten, jos tutkintoa halutaan kehittää niin, että se tarjoaa parempia mahdollisuuksia akateemisille jatko-opinnoille. Näin tradenomitutkinto pystyisi vastaamaan paremmin tasollaan kauppatieteellisten tiedekorkeakoulujen tarjoamaa alemmaa korkeakoulututkintoa. Jos kehittäminen ei ole ajankohtaista, tarjoaa tutkimus ammattikorkeakouluille sentään lisätietoa tradenomien kauppatieteellisestä jatkokouluttautumisesta tiedekorkeakouluissa. Tällä tavalla oppilaitokset voivat ainakin lisätä opiskelijoidensa tietoutta maisteriohjelmista sekä mahdollisesti nopeuttaa tutkintojen suorittamista, kun opiskelijat tietävät selkeämmin, mitä aikovat tehdä tradenomitutkinnon suorittamisen jälkeen.

Tutkimuksessa selveni, että tradenomitutkinnon tarjoamiin kieliopintoihin kannattaa panostaa ammattikorkeakouluissa. Niin suomen- kuin ruotsinkieliset yliopistot vaativat erinomaista englannin kielen taitoa, vaikka opetuskieli maisteriohjelmassa olisi suomi tai ruotsi. Tämä johtuu siitä, että osa maisteriohjelmien kursseista saatetaan järjestää englanniksi. Kansainvälisiin maisteriohjelmiin taas vaaditaan usein englanninkielinen TOEFL tai IELTS kielitesti, joiden ottamista voitaisiin tarjota vaihtoehtona jo ammattikorkeakoulussa. Samoin osa yliopistoista vaatii kansainvälisiin maisteriohjelmiin

GMAT- tai GRE-tasotestiä kauppatieteellisten taitojen todistamiseksi. Ammattikorkeakoulut kuvaavat tradenomeja kansainvälisiksi osaajiksi, joten virallinen englannin kielen testi sekä kansainvälinen kauppatieteiden taitoja todistava testi voisivat olla hyvä lisädiste tästä kansainvälisestä osaamisesta. Mitä tulee toisen vieraan kielen opintoihin, kannattaa ammattikorkeakoulujen painottaa etenkin espanjan, ranskan, venäjän ja saksan opintoihin, koska näillä kielillä oli tutkimuksen mukaan eniten painoarvoa toisen vieraan kielen kielivaatimuksina.

Tradenomitutkinnossa tarjotaan monia erilaisia suuntautumisvaihtoehtoja, joista osa ei valitettavasti ole merkityksellinen KTM-tutkintoon johtavien maisteriohjelmien kannalta. Tutkimuksessa kävi ilmi, että eniten maisteriohjelmiä sekä aloituspaikkoja tarjotaan laskentatoimeen suuntautuneille tradenomeille. Tämän jälkeen tulevat markkinointi, henkilöstöhallinto sekä taloustiede ja yritys juridiikka. Ammattikorkeakoulujen kannattaisi panostaa näihin suuntautumisiin, jos ei pääaineena niin ainakin mahdollisuutena valita kyseisten suuntautumisen kurseja erillisinä opintoina. Näin taattaisiin, että tradenomi-opiskelijoilla on varaa valita itseään kiinnostava suuntautuminen, joka ei kuitenkaan poissulje mahdollisia jatko-opintoja.

Ammattikorkeakoulujen kannalta voi tuntua merkityksettömältä kehittää tradenomien opintokokonaisuutta enemmän akateemisia jatko-opintoja vastaavaksi, sillä onhan tradenomeille olemassa ylempi ammattikorkeakoulututkinto, jossa he voivat syventää opimistaan. Ylempään tradenomitutkintoon vaaditaan kuitenkin kolmen vuoden työkokemus, jota kaikilla alemman tutkinnon suorittaneilla ei välttämättä ole valmistuessaan. Näin ollen valmistunut tradenomi saattaa ajatella haluavansa suorittaa kaikki opinnot mahdollisimman pian ja valitsee siitä syystä tiedekorkeakoulujen maisteriohjelman ylempään ammattikorkeakoulun sijaan. Kehittämisajatuksena tähän olisi mahdollisesti se, että ylempään korkeakoulututkintoon vaaditun työkokemuksen määrää vähennettäisiin, se voitaisiin poistaa kokonaan tai se sisällytettäisiin ylempään ammattikorkeakoulututkintoon. Näin valmistuneille tradenomeille olisi enemmän mahdollisuuksia alan mukaisen jatkokouluttautumisen suhteen, ja ylempään tradenomitutkinnon hakijamäärä saattaisi kasvaa.

6.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöprosessi oli pitkä ja vaativa, sillä se merkitsi uuteen asiaan perehtymistä, niin tutkimusaiheen kuin tutkimusmenetelmän suhteen. Vaikka tutkittava ongelma oli itselleni mielenkiintoinen, tarkoitti se kuitenkin kymmenen eri suomalaisen tiedekorkeakouluun tutustumista sekä heidän maisteriohjelmien että valintaprosessien läpikäymistä. Tähän tarvittiin niin englannin kuin ruotsin kielen taitoa, jotta tietoperustaan ja kyselylomakkeeseen saatiin täydelliset tiedot ja pohja, mistä lähteä liikkeelle. Samoin kyselylomakkeen sekä saatekirjeen laatimiseen vaadittiin ruotsin kieltä, mikä kaikeksi onneksi on aina ollut minulle suhteellisen selkeää. Nämä eri kielet kuitenkin veivät kovasti aikaa tutkimusta tehdessä, mutta koen niiden merkityksen suureksi tutkimuksen onnistumisen kannalta. En usko, että tutkimusta olisi ollut mahdollista tehdä, jos kyseisiä kieliä ei olisi omannut hyvin.

Mitä tutkimuksen onnistumiseen tulee, koen että tärkein osa oli käsitellä maisteriohjelman kannattavuutta tradenomille. Tutkimus sai laajemman merkityksen määrittelemällä ylemmän korkeakoulutuksen hyödyn tradenomille, sillä se selittää motivaation ylipäättään maisteriohjelman suorittamiselle. Jos tutkimus olisi käsitellyt pelkästään maisteriohjelmiä ja niiden valintakriteereitä, jäisi vastaus tutkimusongelman taustalla seisovaan, suurimpaan kysymykseen saamatta; miksi hankkia toinen korkeakoulututkinto? Tutkimus on siis onnistunut, koska se selventää tutkittavan aiheen hyötyä, mutta myös selittää, miten maisteriohjelmiin pääsee käsiksi. Myönnettäköön kuitenkin se, että aiemmin valmistuneelle tradenomille tutkimus ei välttämättä tuo tavoiteltua ratkaisua, jos hän ei ole suorittanut tutkintoaan tutkimuksessa ilmentyneiden kriteereiden mukaan.

Kriittisesti tutkimustani tarkastellessa todettakoon, että kyselylomake olisi voinut olla entistä monipuolisempi. Lomakkeen painotus oli liiaksi avointenkysymysten puolella, mikä teki tutkimuksesta lähes haastattelumaisen. Myös osa asteikolla mitattavista kysymyksistä olisi voinut olla selkeämmin toisistaan eroavia, vaikka vastaukset antoivatkin toisistaan eroavia tuloksia. Lisäksi valintakriteereitä ja muita maisteriohjelmiin liittyviä aiheita käsiteltiin suhteessa enemmän kuin ylemmän korkeakoulun kannattavuutta. Yhtä kaikki, kyselyn avulla saatiin selville tärkeitä tarkennuksia yliopistojen maisteriohjelmien valintaprosessiin, sekä tradenomeilta vaadittuihin kriteereihin, joihin tutkimus

kuitenkin enimmäkseen perustui. Sen myötä voidaan sanoa tutkimuksen onnistuneen. Tämä kaikki on kuitenkin osa prosessia, jonka avulla parannan ammatillista kehitystäni. Opinnäytetyön prosessi antoi minulle uudenkaltaisen ymmärryksen siitä, minkälaiseen jatkuvaan ja pitkäkestoiseen tutkimustyöhön kykenen tutkintoni ansiosta. Se myös selvensi kykyäni analysoida tarvittavia tuloksia objektiivisesti ja kriittisesti, sekä laajensi käsitystäni tutkittavasta aiheesta. Nyt tiedän tarkalleen, millaiset mahdollisuudet minulla on tulla hyväksytyksi maisteriohjelmaan.

Lähteet

Aalto yliopisto 2014. Haku maisteriohjelmiin. Luettavissa:

http://www.aalto.fi/fi/studies/admissions/biz/masters_degree/. Luettu: 8.9.2014.

Banda, J. 2003. Nonsampling errors in surveys. United Nations Secretariat. Expert Group Meeting to Review the Draft Handbook on Designing of Household Sample Surveys 3-5 December 2003. Draft. Luettavissa:

http://unstats.un.org/unsd/demographic/meetings/egm/Sampling_1203/docs/no_7.pdf. Luettu: 12.10.2014.

Google 2014. Maisteriohjelmat. Luettavissa:

<https://www.google.fi/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=maisteriohjelmat>. Luettu: 16.9.2014.

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2014. Jatko-opiskelu. MyNet. Opiskelu. Valmistuminen. Jatko-opiskelu. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi>. Luettu: 9.9.2014.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Edita. Helsinki.

Hiltunen, L. 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa:

http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf. Luettu: 27.10.2014.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. uudistettu painos. Tammi. Helsinki.

Itä-Suomen yliopisto 2014a. Erillisvalinnassa haku. Erillisvalinnat. Luettavissa:

<http://www.uef.fi/fi/opiskelu/erillisvalinta>. Luettu: 8.9.2014

Itä-Suomen yliopisto 2014b. Erillisvalintojen hakuopas 2014. Luettavissa:

http://www.uef.fi/documents/12848/2181861/UEF_Erillisvalintojen_Hakuopas_2014_bookmarks.pdf/fb3f1ae1-b40e-493c-a9d7-9e52b96c38f5. Luettu: 8.9.2014

Jyväskylän yliopisto 2014. Erillisvalinnat kauppatieteiden kandidaatin ja maisterin opintoihin. Luettavissa: <https://www.jyu.fi/jsbe/opiskelijavalinta/erillisvalinnat>. Luettu: 7.9.2014.

Kajaanin ammattikorkeakoulu 2014. Perusjoukko, Otanta, otos ja näyte. Luettavissa: <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Otantamenetelma>. Luettu: 29.9.2014.

Kalenius, A. 2014. Korkeasti koulutetun väestön kehitys. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2014:12. Luettavissa: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/okm12.pdf?lang=en>. Luettu: 22.9.2014.

Koulutusnetti 2014. Kauppatieteiden maisteri. Luettavissa: <http://haku.koulutusnetti.fi/koulutusnetti/titleData.do?command=Sela%20perustiedot&resultId=0&language=fi>. Luettu: 23.9.2014.

KvantiMOTV 2011. Postikyselyaineiston kokoaminen. Luettavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/postikysely/postikysely.html>. Luettu: 5.10.2014.

KvantiMOTV 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. Lisäesimerkit. Luettavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/esimerkit.html>. Luettu: 5.10.2014.

Lappeenrannan teknillinen yliopisto 2014. Hakeminen kauppatieteen maisteriohjelmiin. Maisteriohjelmasta ylempi korkeakoulututkinto. Luettavissa: <http://www.lut.fi/opiskelu/hakeminen/kauppatieteen-maisteriohjelmiin>. Luettu: 8.9.2014.

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen 2014. Yliopistokoulutus. Opiskelijat. Uudet opiskelijat yliopistoittain. Luettavissa: <http://vipunen.csc.fi/fi->

fi/yliopistokoulutus/opiskelijat/_layouts/XIViewer.aspx?id=http://vipunen.csc.fi/fi-fi/yliopistokoulutus/Yliopistokoulutusraportit/YO.uudet.opisk_yliopistoittain.xlsx.

Luettu: 1.10.2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014. Suomen koulutusjärjestelmässä suoritettavat tutkinnot ja opinnot. Luettavissa:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/tutkinnot_ja_opinnot/?lang=fi. Luettu: 27.9.2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013. Tutkinnonuudistus Suomessa. Luettavissa:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/yliopistojen_tutkinnonuudistus/index.html. Luettu: 27.9.2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yliopistojen maisteriohjelmista 20.12.2012/1048.

Opintoluotsi 2014. Maisteriohjelmat. Luettavissa:

<http://www.opintoluotsi.fi/opiskelu/yliopisto-opinnot/yliopistolliset%20korkeakoulututkinnot/maisteriohjelmat/>. Luettu: 10.9.2013.

Oulun yliopisto 2014. Sinustako kauppatieteiden maisteri - tutustu maisteritason erillisvalintaan. Maisteritason erillisvalinta. Luettavissa:

<http://www.oulu.fi/kauppakorkeakoulu/maisterivalinta>. Luettu: 10.9.2014.

Raivola, R., Himberg, T., Lappalainen, A., Mustonen, K. & Varmola, T. 2002. Monta tietä maisteriksi: Yliopistojen maisteriohjelmien arviointi. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 3:2002. Pikseri Julkaisupalvelut. Helsinki. Luettavissa: Luettu: 18.9.2014.

Routio, P. 2007. Kyselevät tutkimustavat. Luettavissa:

<http://www2.uiah.fi/projekti/metodi/064.htm#kato>. Luettu: 3.10.2014.

Saukkonen, P. 2011. Tutkimusasetelma – Taso 1. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Luettavissa:

<http://www.mv.helsinki.fi/home/psaukkon/tutkielma/Tutkimusasetelma.html>. Luettu: 4.10.2014.

Suomen Ekonomiliitto Seife 2014. Palkkatasotutkimus 2013. Luettavissa: <https://www.slideshare.net/secret/3QChYg7CKIRhfu>. Luettu: 18.9.2014

Stattrek 2014. Survey Sampling Methods. Luettavissa: <http://stattrek.com/survey-research/sampling-methods.aspx>. Luettu: 6.10.2014.

Study in Finland 2014. Master's Programmes. Luettavissa: http://www.studyinfinland.fi/what_to_study/degree_programmes/master_s_programmes. Luettu: 17.9.2014.

Svenska handelshögskolan 2014a. Antaging. Luettavissa: www.hanken.fi/public/antagningmagisterutbildning. Luettu: 13.9.2014.

Svenska handelshögskolan 2014b. Admissions to the Master's Degree Programmes at Hanken 2014. Luettavissa: www.hanken.fi/public/en/admissions. Luettu: 13.9.2014.

Taalu, H. 2014. Työttömät työnhakijat 1994–2014, syyskuu. Yleisimmät akavalaistutkinnot (kuukausitilasto). Akava. Luettavissa: http://www.akava.fi/files/12517/02_Tilastoja_korkeasti_koulutettujen_tyottomyydesta_kuukausikuvat_yleisimmat_akavalaistutkinnot.pdf. Luettu: 30.9.2014.

Tilastokeskus 2014a. Lähes kolmannes väestöstä on korkeasti koulutettuja. Suomen virallinen tilasto (SVT): Tieteen ja teknologian henkilövoimavarat 2012. Verkkojulkaisu. Luettavissa: http://www.stat.fi/til/tthv/2012/tthv_2012_2014-03-20_kat_001_fi.html. Luettu: 10.9.2014.

Tilastokeskus 2014b. Kokonaistutkimus. Luettavissa: <http://www.stat.fi/meta/kas/kokonaistutkimu.html>. Luettu: 1.10.2014.

Tampereen yliopisto 2014a. Kauppatieteiden tutkinto-ohjelma. Luettavissa:
<http://www.uta.fi/opiskelijaksi/valintaperusteet/jkk/erillisvalinta/kat.html>. Luettu:
13.9.2014.

Tampereen yliopisto 2014b. Tampereen yliopiston valintaopas 2014. Luettavissa:
http://www.uta.fi/opiskelijaksi/tiedostot/TaY_valintaopas_2014.pdf. Luettu:
13.9.2014.

Tradenomiliitto TRAL ry 2014. Tradenomi. Luettavissa: <http://www.tral.fi/jasen/43>.
Luettu: 12.9.2014.

Tradenomiliitto TRAL ry 2013. Jäsentutkimus 2013. Helsinki.

Turun yliopisto 2014a. Haku maisterivaiheen opintoihin. Luettavissa:
<http://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/yksikot/pori/opiskelu/hae/Sivut/Haku-maisterivaiheen-opintoihin.aspx>. Luettu. 20.9.2014.

Turun yliopisto 2014b. Valintaopas 2014. Luettavissa:
http://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/yksikot/pori/opiskelu/hae/Documents/Erillisvalinnat_Valintaopas_2014_WEB.pdf. Luettu. 20.9.2014.

Turun yliopisto 2014c. Turun yliopiston kauppakorkeakoulun erillisvalintaopas 2014.
Luettavissa:
<http://www.utu.fi/fi/yksikot/tse/opiskelu/hakeminen/Documents/Erillisvalintaopas%202014.pdf>. Luettu. 20.9.2014.

Vaasan yliopisto 2014a. Maisterihaku (KTM). Luettavissa:
<http://www.uva.fi/fi/for/prospective/criteria/economics/faculty/master/>. Luettu:
19.9.2014.

Vaasan yliopisto 2014b. Maisterivalintaopas 2014. Magisterurvalsguide. Luettavissa:
http://www.uva.fi/fi/for/prospective/criteria/maisterivalintaopas_2014_web1.pdf.
Luettu: 19.9.2014.

VirtuaaliAMK-verkosto 2014a. Tutkimusasetelma (Research design). Luettavissa:
<http://www2.amk.fi/mater/tutkimusmenetelmat/kvantitat/kuvailu/index.htm>. Luet-
tu: 2.10.2014.

VirtuaaliAMK-verkosto 2014b. Otanta. Luettavissa:
<http://www2.amk.fi/mater/tutkimusmenetelmat/kvantitat/kuvailu/otanta.htm>. Luet-
tu: 1.10.2014.

Yle 2014a. Korkeasti koulutettuja työttömiä on ennätysmäärä. Luettavissa:
http://yle.fi/uutiset/korkeasti_koulutettuja_tyottomia_on_ennatysmaara/7235337.
Luettu: 16.9.2014.

Yle 2014b. Hallitus poistaa opintotukikuukausia. Luettavissa:
http://yle.fi/uutiset/hallitus_poistaa_opintotukikuukausia/7172614. Luettu:
25.10.2014.

Yliopistolaki 24.7.2009/558.

Åbo Akademi 2014a. Magisterexamen och magisterprogram. Luettavissa:
<http://www.abo.fi/ansok/magisterexamenochprogram>. Luettu: 17.9.2014.

Åbo Akademi 2014b. International Master's programmes. Guide for Applicants 2014.
Luettavissa: <http://web.abo.fi/fa/ie/publikat/Guider/Master/>. Luettu: 17.9.2014.

Liitteet

Liite 1. Kauppatieteellisissä korkeakouluissa suoritettavat kauppatieteelliset maisteriohjelmat vuonna 2014

Korkeakoulut Kauppatieteet	KTM-tutkintoon johtavat sekä kansainväliset kauppatieteelliset maisteriohjelmat vuonna 2014
Aalto yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Master's Programme in Accounting • Master's Programme in Corporate Communication • Master's Programme in Creative Sustainability - M. Sc. Degree in Economics and Business Administration • Master's Programme in Economics • Master's Programme in Entrepreneurship • Master's Programme in Finance • Master's Programme in Information and Service Management • Master's Programme in International Design Business Management - M. Sc. Degree in Economics and Business Administration • Master's Programme in Management and International Business • Master's Programme in Marketing • Master's Programme in Strategy - M. Sc. Degree in Economics and Business Administration • Yritysjuridiikka
Åbo Akademi	<ul style="list-style-type: none"> • Huvudämnen: <ul style="list-style-type: none"> - Företagets organization och ledning - Handelsrätt - Internationell marknadsföring - Nationalekonomi - Redovising - Sjörätt • Master's Programme in Information and Knowledge Management
Itä-Suomen yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujohtaminen (Joensuu) • Yritysoikeus ja -talous, (Joensuu) • Inovaatiojohtaminen (Kuopio) • Taloushallinto ja rahoitus (Kuopio) • Palveluliiketoiminnan maisteriohjelma (Joensuu) • Tilintarkastuksen maisteriohjelma (Joensuu ja Kuopio) • Master's Degree Programme in Health and Business (Kuopio) • Master's Degree Programme in Innovation Management (Kuopio) • Master's Degree Programme in International Business and Sales Management (Kuopio) • Master's Degree Programme in Service Management

	(Joensuu)
Jyväskylän yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Maisteriopinnot seuraavissa pääaineissa: <ul style="list-style-type: none"> - Johtaminen - Laskentatoimi - Markkinointi - Taloustiede - Yrittäjyys • Master's Degree Programme in Corporate Environmental Management • Master's Degree Programmin International Business and Entrepreneurship
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Laskentatoimi • Tietojohtaminen ja johtajuus • Master's Degree Programme in International Marketing Management (MIMM) • Master's Degree Programme Strategic Finance and Business Analytics (MSF) • Master's Degree Programme in Supply Management (MSM) • Master's Degree Programme in Strategy, Innovation and Sustainability (MSIS)
Oulun yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Laskentatoimi • Master's Programme in Economics • Master's Programme in Finance • Master's Programme in Financial and Management Accounting • Master's Programme in International Business Management • Master's Programme in Marketing
Svenska handelshögskolan	<p>Helsingfors</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entreprenörskap och företagsledning • Handelsrätt • Informationsbehandling • Logistik och samhällsansvar • Redovisning • Statistik <p>Vasa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entreprenörskap och företagsledning • Finansiell ekonomi • Redovisning och affärsjuridik • Strategisk marknadsföringsledning <p>Engelska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Master's Degree Programme in Business Management • Master's Degree Programme in Corporate Governance • Master's Programme in Economics • Master's Programme in Finance and Accounting • Master's Degree Programme in Intellectual Property Law • Master's Degree Programme in Quantative Finance
Tampereen yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeakouluhallinnon ja -johtamisen maisteriohjelma

	<ul style="list-style-type: none"> • Master's Degree Programme in Business Competence • Master's Degree Programme in Business Competence (Tampereen yliopistossa tutkintoa suorittavat hakijat) • Master's Degree Programme in Research and Innovation in Higher Education • Master's Programme in Peace, Mediation and Conflict Research • Tilintarkastuksen ja arvioinnin maisteriohjelma • Turvallisuushallinnon maisteriohjelma • Tradenomien erillisvalinta: <ul style="list-style-type: none"> - Kansainvälisen vakuutustoiminnan ja riskienhallinnan opintosuunta - Markkinoinnin opintosuunta - Taloustieteen opintosuunta - Vastuullisen liiketoiminnan opintosuunta - Yrityksen johtamisen opintosuunta - Yrityksen laskentatoimen opintosuunta - Yritysjuridiikan ja vero-oikeuden opintosuunta
Turun yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupan ja palvelujen maisteriohjelma • Master's Degree Programme in Futures Studies - FUTU • Master's Degree Programme in Global IT Management - GITM • Master's Degree Programme in Global Innovation Management - GIM • Asiantuntijaorganisaatioiden liiketoimintaosaamisen maisteriohjelma (Pori) • International Master in Management of Information Technology – IMMIT • Tradenomien erillisvalinta (Pori) <ul style="list-style-type: none"> - Laskentatoimi ja rahoitus - Johtaminen ja organisointi - Markkinointi
Vaasan yliopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstöjohtaminen • Kasvuyritysten johtaminen (Seinäjoki) • Laskentatoimi ja tilintarkastus • Markkinoinnin johtaminen • Master's Degree Programme in Finance • Master's Degree Programme in International Business • Master's Degree Programme in Industrial Management • Master's Degree Programme in Strategic Management • Strateginen talousoikeus (Seinäjoki) • Talousoikeus • Taloustiede • Tietotekniikka (KTM) • Tekninen viestintä

Liite 2. Kyselylomakkeen mukana lähetetty suomenkielinen saatekirje

Hyvä yliopiston opintoasioista vastaava,

Opiskelen HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulussa liiketalouden tradenomitutkintoa, ja olen tekemässä tutkintooni liittyvää lopputyötä aiheesta tradenomin jatkokulutus kauppatieteiden maisteriohjelmassa. Lähestyn teitä pyytäen, että voisitte vastata yliopistonne puolesta tutkimukseeni liittyvään kyselyyn.

Toivoisin teidän käyttävän muutaman minuutin kyselyn vastaamiseen. Kysely koskee valmistuneen tradenomin edellytyksiä päästä suorittamaan KTM-tutkinto yliopistonne maisteriohjelmaan. Vastaaminen tapahtuu liitteenä olevan linkin välityksellä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Muistattehan vastata jokaiseen kysymykseen niin tarkasti kuin mahdollista ja valita kaikki ne vaihtoehdot, jotka täsmäävät. Lähetättehän lomakkeen painamalla lopussa olevaa ”submit” –painiketta.

Toivon, että vastaatte kyselyyn mahdollisimman nopeasti, kuitenkin viimeistään perjantaihin **24.10.** mennessä.

Kiitos etukäteen yhteistyöstä!

Ystävällisin terveisin,

Minna Suutari

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu

Linkki kyselyyn: <https://www.webropolsurveys.com/S/2FADD4409CD25F62.par>

Liite 3. Kyselylomakkeen mukana lähetetty ruotsinkielinen saatekirje

Bästa ansvarig person för studier i er handelshögskola,

Jag studerar företagsekonomi på yrkeshögskolan HAAGA-HELIA och gör mitt examenarbete om tradenoms forskarutbildning på handelshögskolans magisterprogram. Jag ber er att svara på den här efterfrågan, som är en del av mitt examenarbete, på uppdrag av er handelshögskola.

Jag hoppas att ni skulle använda några minuter att besvara den här efterfrågan. Efterfrågan omfattar frågor angående examinerade tradenomers förutsättningar och antagningskriterier för att tillträda en magisterutbildning i olika handelshögskolor. För att besvara, använd den bifogade länken. Svaren kommer att behandlas konfidentiellt.

Kom ihåg att svara på varje fråga så noggrant som möjligt, och välj alla alternativ som stämmer. För att skicka formuläret, tryck den "submit"-knappen i slutet.

Jag hoppas att ni besvarar så snart som möjligt, senast fredagen den **24.10**.

Tack på förhand för er medverkan!

Med vänliga hälsningar,

Minna Suutari

HAAGA-HELIA yrkeshögskola

Länken till efterfrågan:

<https://www.webropolsurveys.com/S/2FADD4409CD25F62.par>

Tradenomin jatkokoulutus - Tradenoms forskarutbildning

Arvoisa vastaaja,

pyydän teitä ystävällisesti vastaamaan tähän kyselyyn, joka koskee valmistuneen tradenomin edellytyksiä päästä suorittamaan KTM-tutkinto yliopistonne maisteriohjelmaan. Olkaa hyvä, ja vastatkaa jokaiseen kysymykseen niin tarkasti kuin mahdollista.

Huom. Merkitkää kaikki ne vaihtoehdot, jotka täsmäävät.

*

Bästa svarande,

Jag ber er att svara på den här efterfrågan, som omfattar frågor angående examine-
rade tradenomers förutsättningar och antagningskriterier för att tillträda en magis-
terutbildning i er handelshögskola. Var god och svara varje fråga så noggrant som
möjligt.

OBS. Markera alla alternativ som stämmer.

1. Minkä yliopiston puolesta vastaatte näihin kysymyksiin? / Från vilket universitet svarar ni på dessa frågor?

2. Järjestetäänkö yliopistollanne kauppatieteiden maisteriohjelmaa: /Erbjuder er handelshögskola magisterprogram:

- suomenkielellä/på finska
 ruotsinkielellä/på svenska
 englanninkielellä/på engelska
 joku muu, mikä/något annat, vad?

3. Onko yliopistollanne kauppatieteiden: /Har er handelshögskola:

- pääaineen maisteriohjelmaa/magisterprogram i huvudämnen
- kansainvälisiä maisteriohjelmaa/internationella magisterprogram
- joku muu, mikä/något annat, vad?
-
-

4. Voiko yliopistoonne hakea pelkän tradenomitutkinnon perusteella: /Kan man med en tradenoms utbildning ansöka till er handelshögskola:

- kauppatieteiden pääaineen maisteriopintoihin/magisterprogram i huvudämnen
- kauppatieteiden kansainvälisiin maisteriohjelmiin/internationella magisterprogram
- joku muu, mikä/ något annat, vad?
-
-

5. Onko yliopistollanne käytössä erillisvalinta kauppatieteiden maisteriohjelmiin tradenomitutkinnon suorittaneille? Jos vastaus on Ei, selittäisittekö lyhyesti mitä kautta valinta tapahtuu. / Har er handelshögskola separat urval för tradenomer? Om svaret är Nej, kan ni förklara kortfattat den urvalsprocessen.

- Kyllä/Ja
- Ei/Nej
-
-

6. Millaisia valintakriteereitä tradenomitutkinnon suorittaneelle on yliopistonne kauppatieteiden maisteriohjelmaan haettaessa? / Vilka är antagningskriterierna för en tradenom som ansöker till magisterprogram i er handelshögskola?

7. Vaaditaanko yliopistonne kauppatieteiden maisteriohjelmiin tradenomitutkinnon suorittaneelta täydentäviä opintoja, jotta hänet voidaan hyväksyä maisteriohjelmaan? Jos Kyllä, vastatkaa kysymykseen 8. Muuten siirrykää suoraan kysymykseen 9. / Kräver er handelshögskola att en tradenom måste göra förkompletterande studier för att bli antagen till magisterprogram? Om Ja, besvara fråga 8. Annars gå direkt till fråga 9.

Kyllä/Ja

Ei/Nej

8. Suoritetaanko täydentävät opinnot maisteriohjelman yhteydessä vai tuleeeko haki-
jan suorittaa nämä etukäteen, esimerkiksi avoimessa yliopistossa? / Utförs dessa för-
kompletterande studier i samband med magisterprogrammet, eller skall ansökande
utföra dessa i förväg, till exempel i öppna universitetet?

9. Millaisia kielivaatimuksia yliopistonne kauppatieteiden maisteriohjelmat vaativat?
/ Hurdana språkkriterier kräver er handelshögskola för sina magisterprogram?

10. Kuinka seuraavat vaikuttavat tradenomitutkinnon suorittaneen mahdollisuuteen
tulla hyväksytyksi yliopistonne kauppatieteiden maisteriohjelmaan? / Hur påverkar
följande på tradenomens möjligheter att bli antagen till magisterprogram i er han-
delhögskola?

1 = vaikuttaa negatiivisesti/ har en negativ effekt

2 = ei vaikutusta/ ingen effekt

3 = vaikuttaa positiivisesti/ har en positiv effekt

	1	2	3
Opintomenestys (Arvosana 3-5) / Studief framgång (Betyget 3-5)	☐	☐	☐
Opintomenestys (Arvosana 1-2) / Studief framgång (Betyget 1-2)	☐	☐	☐
Loppu työn arvosana (Arvosana 3-5) / Betyget på examensarbetet (Bety- get 3-5)	☐	☐	☐
Loppu työn arvosana (Arvosana 1-2) / Betyget på examensarbetet (Bety- get 1-2)	☐	☐	☐
Loppu työ parityönä / Examensarbete som ett pararbete	☐	☐	☐
Maisteriohjelmaa varten jo hankitut täydentävät opinnot / Förkomplet- terande studier för magisterprogrammet gjorda i förväg	☐	☐	☐

11. Miten arvioisitte seuraavien merkityksen, tradenomin hakiessa yliopistonne kauppatieteiden maisteriohjelmaan? / Hur skulle ni värdera de följandes betydelse, när en tradenom ansöker till magisterprogram i er handelshögskola?

1 = *merkityksetön/ovikligt*

2 = *melko merkityksetön/ganska ovikligt*

3 = *ei merkityksetön eikä tärkeä/varken ovikligt eller*

4 = *melko tärkeä/ganska viktigt*

5 = *tärkeä/viktigt*

	1	2	3	4	5
Opintomenestys/Studieframgång	□	□	□	□	□
Opintopisteiden määrä/Antal studiepoäng	□	□	□	□	□
Opintojen laajuus haettuun maisteriohjelmaan/Studiernas omfattning för ansökt magisterprogram	□	□	□	□	□
Opintojen sopivuus haettuun maisteriohjelmaan/Lämpligheten av studierna för ansökt magisterprogram	□	□	□	□	□
Lopputyön arvosana/Betyget på examensarbetet	□	□	□	□	□
Lopputyön aihe/Avhandlingsämnet på examensarbetet	□	□	□	□	□

12. Kuinka moni yliopistonne kauppatieteiden maisteriohjelmaan hakijoista on ollut tradenomitutkinnon suorittaneita ja kuinka moni heistä on hyväksytty opiskelemaan? / Hur många av ansökande till ett magisterprogram i er handelshögskola har haft tradenoms utbildning och hur många av dem har blivit antagna?

13. Uskotteko kauppatieteiden maisteriohjelman olevan hyödyllinen jatkokoulutus tradenomille? Miksi? / Tror ni att magisterprogram i er handelshögskola är till förmån för tradenom? Varför?

14. Tuleeko mieleenne jotain muuta, mitä tradenomitutkinnon suorittaneen tulisi ottaa huomioon hakiessaan yliopistonne kauppätieteiden maisteriohjelmiin? / Kommer ni på någonting annat som en tradenom borde ta till beaktande vid ansökan till ett magisterprogram i er handelshögskola?
